

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokončkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-3118

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljke
Naročnina zna mesečno Lir 16,—
za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim
Jutrom« Lir 36,50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Borba hladne odločnosti

Z anglosaškim napadom na Sicilijo je postalo Sredozemlje znova torišče borbe, ki sta jo Anglija in Amerika naperili to pot naravnost na Italijo kot predstražo Evrope. Italija je postavljena pred ogromno nalogo, da brani posvečena tla domovine in da sprejme borbo duha proti surovi sili, ki ima en sam namen: pokopati pod razvalinami slavno zgodovino italijanskega naroda. Izpodrežati njegovo življenje pri korenini ter napraviti iz Italije narod služabnikov.

Strateška zamisel napada na Italijo z anglosaških strani se lahko razdeli na tri prav različne faze, ki predstavljajo najbolj značilna poglavja borbe za Sredozemlje. Prva faza tega boja je bila vojna v Afriki, kjer je prišla do svojega izraza številna premoč in deloma kakovostna premoč sovražnikovega orožja. Anglosasom se je po hudih bojih in strahovitih žrtvah posrečilo ustanoviti se v vsej severni Afriki ter zavzeti nekoliko manjših otočic, ki so tvorili obrobno obrambno črto italijanskega polotoka. Takoj nato se je začela druga faza silovite borbe, ko je sovražnik podvzel brezobzirno divjaške letalske napade na posamezna mesta otoške in celinske Italije. Tem napadom bi moral slediti vdor v Italijo, ki bi jo izločil iz sklopa živih in delovnih sil trojnega spopada.

Bilo je na dlani, da se s tem pomnože težave Anglosasov in izredni meri, toda londonska in ameriška propaganda sta mislila, da je treba domači javnosti naslikati bodočnost na drugačen način. Najodličnejši vojaški kritiki so objavljali članke o izkrcanju v Evropi ter poudarjali, da bo pohod na Evropo preko Italije razmeroma lahko podjetje, ker da je Italija politično gnala in jo bodo že letalski napadi popolnoma omehčali in zrušili. Utvare sovražnikov so zbudile najlepše nade anglosaške javnosti na obeh straneh Atlantskega oceana.

Angleško podjetje v drugi fazi borbe, namreč letalski napadi na Italijo, niso dosegli zaželenega cilja, dasi so angleški in ameriški letalci razbijali slava italijanske mesta, uničevali zgodovinske spomenike, ki so ponos vsega človeštva, ter z izredno krutostjo pobijali neoboroženo prebivalstvo, zlasti žene in deca. Italija pa se zaradi tega ni zrušila, marveč stoji trdnješa kakor prej. Fašistični režim ni samo živ in silen, marveč si s svojo veliko delavnostjo ustvarja pri narodu moč.

Ogromne sovjetske izgube med Orlom in Bjelgorodom

V enem tednu 28.000 ujetnikov, 1640 tankov in 1400 topov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V bitki med Bjelgorodom in Orlom je uspelo nemškim četam obkoliti in uničiti večjo sovražno bojno skupino. Pri tem je bilo zajetih več tisoč ujetnikov, sestreljenih 129 oklopnih voz, mnogo topov in drugega orožja pa zaplenjenega. Skupno je bilo večerj uničenih 220 oklopnih voz in 70 letal. Sovjetski razbremenilni napadi vzhodno in severno od Orla so bili odbiti. Od 5. julija dalje je izgubil sovražnik 28.000 ujetnikov, 1640 oklopnih voz in 1400 topov.

Na Siciliji so britansko-severnoameriške izkrcevalne čete brezuspešno poizkušale razširiti zasedeni obalni pas. Nemške in italijanske čete so večerj na določenih mestih po načrtu prešle v protinapad in vrgle sovražnika nazaj. Nemške in italijanske letalske sile so napadle zbirališča sovražnih ladij in potopile več velikih transportnih ladij ter izkrcevalnih čolnov. — Razen tega so bile poškodovane 3 križarke in 42 transportnih ladij, neka italijanska podmornica pa je potopila križarko 10.000 ton. Sovražnik je izgubil večerj nad Sicilijo in nad morskim področjem okoli 33 letal. Pogrešamo 10 nemških letal. Pri oboroženem izvidniškem poletu nad Atlantikom so nemška letala zanelila požar na dveh sovražnih ladjah, med katerimi je bila ena potniška ladjica nad 20.000 ton. Nemške podmornice so v trdovratnih borbah potopile v močno zavarovanih konvojih 6 ladij z 42.000 br. tonami.

Siloviti boji

Berlin, 12. jul. s. Tukašnji tisk se še vedno v pretežni meri bavi z vojaškimi operacijami na vzhodu in na jugu Evrope. Vojaški komentariji poudarjajo, da morajo osme čete vedno hude boje proti sovražniku, ki na velikem in brezobzirno troši vojno blago in se ne ozira na nikakršne človeške žrtve. Neki vojni dopisnik opisuje v »Zwölftuhrblatt« napad nemških tankov na sovjetske bojeve črte ter pravi, da se sovražnik brani z žilavostjo, kakršne doslej nihče ni bil vajen z njegove strani. Skupina oklopnih voz, ki je napadla neko točko fronte, se je znašla pred štirimi pehotnimi divizijami, eno oklopno brigado in eno topniško divizijo. Vsa ta množica ljudi se je takoj po prvem nemškem napadu vrgla v postopnih valovih proti nemškim četam. Napad je podpiral bobnajoči ogenj sovjetskega topništva in težki sovjetski bombniki. Neposredno zatem so sledili posebni oddelki za prodor, sestojeli iz oklopnih skupin vseh tankovskih tipov. Okoli 5.000 ognjenih žrel je bruhalo na sovražni strani ognj in na eni točki omenjenega odseka je delovalo nad 300 topov, med katerimi jih je bilo pretežno del večkega in največjega kalibra. Vsa ta sila je bila osredotočena

ne pozicije in je sijajna vzpodbuda za obrambo domovine. Duce drži trdno v svojih rokah krmilo oblasti in je pridobil poglavar 46 milijonov Italijanov, ki verujejo v sijajno bodočnost in v odločno zmago.

Letalski napad na Italijo je za Anglosase izgubljena bitka, ne toliko zaradi ogromnega števila izgubljenih letal, kolikor zato, ker angleški cilji niso bili doseženi, dasi so bili tako bahato oznanjeni vsemu svetu. Sovražna propaganda za napad na Italijo in za naskok na evropsko trdnjavo traja že od prošle jeseni. Vrhunec je ta propaganda dosegla ob osvojitvi Pantellerije.

Tretja faza borbe se je pravkar začela. Napad na Italijo je bil otvorjen ponoči, 10. t. m., v jugovzhodnem delu Sicilije. To je odločilna karta, ki so jo izigrali Anglosasi, za vse Italijane pa je ta siloviti spopad velika preizkušnja, iz katere bo Italija nedvomno izšla zmagovala. Sovražnikove priprave za napad na junaški sicilski otok so bile dolge in temeljite. Naskok, ki se razvija z uporabo najboljših britanskih imperijalnih čet, je zadel ob ponosni in neukrojeni duh orožja Osi, ki brani sicilsko obalo. Odpor Italije je bil takojšen in silovit ter je otvoril hude boje, ki so še vedno v teku.

Sedaj se bosta Anglija in Amerika srečali iz obličja v obličje z vojskami Osi in se ne bosta mogli več bojevati na daljnih krajih, kamor branilci nimajo dostopa in kamor ne more dospeti nikakršna pomoč. Njihov boj bo torej trd, kakor bo trd boj italijanskega naroda.

Geslo dneva za ves italijanski narod je naslednje: Vsi v boj z neomajno vero, z odločno voljo, da se požene tujec v morje. Zapoved Duceja je treba izpolniti brez obotavljanja in brez pomislekov. Biti je treba sovražnika z železno odločnostjo, uničiti ga je treba tako, da se bo lahko reklo, »da je pač zasedel ozeke pas italijanske domovine, da pa je tam ostal za vedno v vodoravni legi in ne v pokončni stojki.

Milijoni Italijanov se morajo dvigniti zoper ciličnega in brutalnega sovražnika z vsem pogumom in z novo kaljeno hrabrostjo. Vsaka reka naj postane orožje in vsako srce pregrada. To zahtevajo doslej padli junaki, italijanska zgodovina in italijanska bodočnost. V imenu mrtvih in v imenu domovine se bo 46 milijonov Italijanov bojevalo do poslednje kaplje krvi.

s svojim ognjem na točko, kjer se je vršil nemški napad. To je samo en dokaz, pravi dopisnik, kako sovražnik brani svoje postojanke ter koliko ljudskega in stvarnega materijala ima na razpolago.

Vsi sovjetski protinapadi odbiti

Berlin, 11. jul. s. Zvečer se je doznalo, da so nekatere jedinice neke nemške oklopne divizije v odseku južno od Orla večerj napadle verigo višin, s katere je bil sovražnik navzile podpori močnega ognja njegovega topništva in žilave obrambe pregnan. V popoldanskem urah so nemški grenadirji dosegli višine in odbili s tanki podpiran sovražni protinapad. Na ostalih točkah odseka pri Orlu so Sovjeti vztrajali v svojih silovitih napadih, ne da bi dosegli najmanjši uspeh. Med temi borbami so nemške čete uničile zopet ogromne sovražne oklopne sile. Tudi južnozapadno od Orla so bile srdite borbe, med katerimi so nemški izvidniški oddelki prodrli v sovražni sistem jarkov in uničili 11 kazemata.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. jul. s. V zadnjih 24 urah je finsko topništvo zrušilo številna ofenzivna gnezda in zaklone na fronti Karelske in Aunuske ožine. Čete v teh utrjenih postojankah so utrpeli znatne izgube. V letalskih borbah nad otokom Someri v Finskem zalivu so finski lovci brez lastnih izgub sestrelili pet sovjetskih lovcev, od teh enega tipa »Hightning« in štiri tipa »136«.

Povratak turške vojaške misije v Carigrad

Ankara, 11. jul. s. Vračajoča se iz Nemčije je turška vojaška misija prispela v Carigrad.

Smrt najstarejšega rumunskega novinarja

Bukarešta, 11. jul. s. Umrl je najstarejši rumunski novinar Timoleone Pisan. Vsi rumunski listi so mu posvetili obširne članke, v katerih omenjajo, da je načeloval dolgo časa listu »Epoca« pred prejšnjo svetovno vojno.

Novinarska fakulteta na atenski univerzi

Atene, 11. jul. s. Grški prosvetni ministar je ustanovil fakulteto za novinarstvo v zavodu za politične znanosti na univerzi v Atenah.

Poravnaj čim prej zaostalo naročnino!

Uspešni protinapadi osnih čet na Siciliji

Tri sovražne križarke, 1 manjša enota in 3 parniki torpedirani, 10.000 tonska križarka, pet parnikov in več izkrcevalnih čolnov potopljenih in nad 40 trgovskih ladij zažganih 38 sovražnikovih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 12. julija naslednje 1143. vojno poročilo:

Včeraj so se na Siciliji nadaljevale hude borbe brez prestanka; med temi boji je sovražnik zmanjšan poizkušal razširiti skromno globino zasedenega obalnega pasu.

Italijanske in nemške čete, ki so šle odločno v protinapad, so na več točkah razbile sovražne enote in jih v enem odseku prisilile k umiku.

Borbeni duh italijanskih in nemških oddelkov je odličan. Zadržanje otoškega prebivalstva in ponosnih sicilskih vojakov, ki spadajo v velikem številu med naše čete, je nad vsako pohvalo vzvišeno.

Zaradi sijajne obrambe zaupanih postojank zasluži čast posebne omembe 206. obalobal divizija pod poveljstvom generala Ahila D'Haveta.

Italijanska letala so s torpedi zadel 3 križarke, eno manjšo enoto in tri parnike, izmed katerih sta se dva po 8000 ton potopila.

Zbiranje sovražnega ladjevlja so napadali naši in nemški bojni oddelki. Potopljenih je bilo 5 parnikov in nekaj izkrcevalnih čolnov. Zadetih in zapaljenih je bilo nad 40 trgovskih in prevoznih ladij razne tonaje.

Osnj lovci so sestrelili 30 letal, 8 nadaljnjih pa se je zrušilo pod ognjem topništva. Z operacij zadnjih dveh dni se 13 naših in 10 nemških letal ni vrnilo na svoja oporišča.

Vzdolž vzhodne obale Sicilije je naša podmornica torpedirala 10.000 tonsko križarko, ki je zadeta eksplozivno.

Japonski tisk o junaški borbi Italije

Tokio, 11. jul. s. Listi še vedno objavljajo komentarje o Ducejevem govoru. »Nippon Times« piše, da je ta govor jasen dokaz neukrotljive bojne volje Italije in njenega zaupanja v končno zmago. Govor je zaključil dokaz, da sovražna taktika ne bo spravila Italije na napačno pot, čeprav skuša sovražnik razbiti moralno jed njenega naroda z barbarimi bombardiranjem. Ducejeve besede izražajo trdno odločnost, boriti se do zmage. Italija, ki izvaža svoje načrte pod težo sovražnih napadov, priča o reškem pogumu in gorečem patriotizmu svojega naroda. Železno edin-

stvo Duceja in italijanskega naroda nam zagotavlja, da bo Italija premagala krizo in dosegla zmago. Po omembi neizbežnosti intervencije Italije, zaključuje list, da se Italijani sedaj bore v prvi črti Osi in da je Japonska prepričana, da bo italijanski narod pod Ducejevim vodstvom dosegel popolno zmago.

Angleži torpedirali turško ladj

Carigrad, 11. jul. s. Javljajo, da je angleška podmornica torpedirala motorno ladj, natovnjeno s cementom, ko je plula med Smirno in Antajo. Člani posadke so ranjeni, a so bili rešeni in prepeljani v bolnišnico v Antajo, kjer je kmalu nato eden izmed rešencev umrl.

Raport tajnika Stranke

Rim, 11. jul. s. V tekočem tednu bodo sklicani k raportu tajnika Stranke direktorji federacij borbenih fašistev in fašistev iz glavnih mest v pokrajinah v naslednjih mestih, kjer bodo raportirali ob navzočnosti označenega zastopnika Stranke: Aquila: Giacomo Acerbo; Bari: Giuseppe Caradonna; Bologna: Dino Grandi; Firenze: Giuseppe Bottai; Genova: Giuseppe Bastianini; Milano: Cesare Mario de Vecchi; Napoli: Carlo Alberto Biggini; Perugia: Luigi Fedarzon; Roma: Attilio Turriz; Torino: Roberto Farinacci; Trento: Attilio de Cicco; Trieste: Giovanni Giurati; Venezia: Tullio Cianetti.

Ekscelesca Fabrizzi v Livornu

Livorno, 11. jul. s. Tajnik v ministru za poljedelstvo in gozdozvod Eksce Fabrizzi se je poklonil v svetilišči padlih fašistov in si ogledal kraje, ki so bili prizadeti od sovražnih bombardiranj. Nato je obiskal prehranjevalne prostore ter je poročal v prefekturi zastopnikom oblasti in sindikalnim predstojnikom za prehrano. Obnavljal je vprašanja poljedelske proizvodnje na področju in oskrbe. Med raportom je podtajnik naglasil, kako visok duh vlada med Livornci in kako trdna je njihova volja po vztrajanju do dosege zmage.

Manifestacije fašistične vere v zmagovito bodočnost

V vseh večjih mestih Italije izpričuje prebivalstvo svojo voljo, da brani domovino do končne zmage

Firenze, 12. jul. s. Sinoči so bila v vseh fašističnih rajonskih skupinah v mestu močna zborovanja, katerih so se udeležile stromežne množice črnih srca in prebivalstva. Na zborovanjih, so govorili razni tovariši, ki so v svojem govoru vzbudili močnejše manifestacije goreče fašistične vere in prepričanja v zmago. Po zborovanjih so udeleženci toplo vzklicali hrabrim Oboroženim silam, Kralju in Cesarju ter Duceju.

Milano, 12. jul. s. Da odgovor ljudstva na sedanje zgodovinske dogodke ni samo retoriko izprijanje, temveč otipljiva stvarnost vere, so večerj pokazala zborovanja, ki so bila brez priprave in poziva v vseh 28 fašističnih rajonskih skupinah v mestu. Povsod so to bila zborovanja z množicami fašistov in delovnega ljudstva, mož in žena, mladih in starih, mel katerimi so padale v oči sivozelene uniforme vojakov in legionarjev. Na zborovanjih so tovariši stare garde, oficirji, pohabljeni in odlikovanci po pozdravu Duceja govorili o sedanjem položaju. To so bila zborovanja v najčistejših navdušenjih, ki so znova potrdila trdnost našega ljudstva v vztrajanju in njegova vzajemnost z bojevniki, ki se borijo in branijo tla domovine. S svojimi sodelavci se je Zvezni tajnik udeležil zborovanja skupine »D'Annunzio«, kjer je njegova vzpodbudna beseda izražala čustva fašistov in vsega milanskega naroda odmevala v dušah množice, ki je povsod s svojimi vzkliki Oboroženim silam in domovini izpričala prepričanje v zmago.

Napoli, 11. jul. s. V fašističnih rajonskih skupinah so zbrani fašisti in narod znova potrdili svojo železno voljo do odpora in neomajno vero v zmago. Govorili so tovariši stare garde in povratniki s front, ki so govorili množicam o bitki na Siciliji. Povsod so nastale močnejše manifestacije italijanstva, fašistične vere, predanosti in hvalečnosti Duceju. Po zborovanjih je ljudstvo defiliralo po cestah in vzklikalo Kralju in Cesarju Duceju in slavnim Oboroženim silam Osi.

Vseučiliška mladina na braniku domovine

Rim, 11. jul. s. Ura preizkušnje, ki jo preživlja domovina, je imela raznoben in pomemben odsev v slavnosti izročitve sindikalne izkaznice vseučiliščnikom, ki so bili mobilizirani v službo za industrijsko delo. Slavnost je bila v pokrajinski zvezi industrijskih delavcev ob navzočnosti podtajnika v ministru za korporacije Eksce. Contua in drugih zastopnikov oblasti ter sindikalnih hierarhov.

Mlade vseučilišnike so sprejeli v krogu pristrčnega bratstva. Zastopstvo delavcev jim je prvo zgovorno dokazalo, da v podjetjih in ladjedelnicah pričakujejo rekrutirano mladino z odprtim srcem in tovar-

Bologna, 12. jul. s. V vseh sedežih rajonskih skupin so bila sinoči močna zborovanja fašistov, na katerih so govorili razni govorniki, med njimi prefekt, ki se je udeležil zborovanja rajonske skupine »Nannini«, in zvezni tajnik, ki je govoril na zborovanju rajonske skupine »Cavadoni« izpričujoč odločno voljo po borbi in vztrajanju črnih srca 10. legije, ki je pripravljena dati vse za dosego zmage. Močna zborovanja so rodila tople manifestacije za Duceja in hrabre Oborožene sile.

Turin, 12. jul. s. Sinoči je močnega množica naroda v gostem spredu odšla z raznih mestnih rajonskih skupin ter se zbrala na trgu Carla Alberta pred Liktorskim domom. Zvezni tajnik je množici ljudstva govoril in poveljeval žilavo voljo Turincev, ki so kakor vedno zvesti svojim bojnim tradicijam in dokazujejo, da so s srcem z našimi junaškimi bojevniki, ki na Siciliji branijo sveta tla domovine. Močnega množica je nato odšla pred palačo prefekture, kjer je govoril prefekt in je vzbudil močnejše manifestacije za Kralja, domovino in Duceja. Brzjavke so bile poslale Duceju in tajniku Stranke.

V Sofiji

Sofija, 11. jul. s. Minister Italije Mameli je prvič obiskal sedeže fašističnih organizacij v Sofiji in italijanski dom. Sprejeli so ga kraljevi konzul in inspektor fašistev za Bolgarijo. Minister je pregledal fašiste in Črne srceje ter fašistične žene in člane mladinskih organizacij. Nato je govoril italijanski zavezanci ter izrazil prepričanje, da so Italijani v Bolgariji v tem odločilnem trenutku za usodo domovine pripravljani z vsemi energijami delati čast državi, katere najboljši sinovi se bore kakor levi. Ko je minister Mameli izrekel popolno vero vseh Italijanov v zmago, se je dvignil močnejši krik v dvorani. Zborovanje se je zaključilo z manifestacijo za junaške boje, za Kralja in Cesarja ter za Duceja.

sovražnika, da bi vdrl v domovino. Njim in sicilskemu prebivalstvu, ki branijo za ceno sleherne žrtve svoje hiše, gre izraz naše vzajemnosti, naše volje po borbi in naše prepričanje do zmage. Vseučilišne tovarišarje je pozval, naj sprejmejo sindikalno izkaznico s ponosom, kajti z njo stopajo v veliko vojsko dela, ki je poleg oboroženih sil poročstvo za vztrajanje in za zmago.

Kovinar Mucaria, vojni pohabljenec, je pozdravil vseučilišnike v imenu delavcev zatrujajo, da vidijo delavci v njih delavcu čln vzajemnosti in manifestacijo tiste duhovne edinstvi, ki veže vse italijanski narod.

Podtajnik v ministru za korporacije Eksce. Contu je prinesel pozdrav ministra Cianettija in je podčrtal globok moralni in politični pomen manifestacije. Z delovno službo se pričena prostovoljno dejanje mladih vseučiliščnikov, ki se napotijo na polja in v tovarne. Kadar se govori o delovni službi, je nadaljeval govornik, se predstavlja omenja obveznost. Treba je ugotoviti, da je obveznost samo pričetna, če se ne pojavi kolektivno in posamezno. Brez pozitivne volje do dela bi bilo nemogoče uresničiti visoke smotre, ki jih hoče doseči delovna služba v interesu države pod orožjem. Podtajnik v ministru za korporacije je nato rekel, da stvarno ne obstajajo razlike med življenjem mladine, ki se pripravlja za žrtve in za bodočnost, in med trdim in težkim delom ročnega delavca. Govornik je poudaril, da bodo v skupnem delu nastale med mladimi vseučiliščniki in delavci neločljive vezi zavednosti in razumevanja. Zaključil je s trditvijo, da je manifestacija nov dokaz trdne volje in skupnih namer, ki prevečajo v tem svečanem trenutku italijanski narod.

Besede podtajnika so navzgoji sprejeli z živahnim odobravanjem Manifestacija se je zaključila s pozdravom Duceju, ki ga je odredil Zvezni Tajnik.

Štirinajst točk

ki jasno izpričujejo usode Italije, če bi zmagali Anglosasi

Rim, 11. jul. s. Vsak dan, ki mine, se pridružijo nove listine, katere odkrivajo, kakšne bi bile resnične namere Anglosasov, če bi jim uspelo zmagati v tej vni ali odstraniti Italijo iz konflikta. Svarilne besede Duceja, da bi nam sovražniki pustili samo oči za jokanje, če bi morala Italija kapitulirati, se vsak dan znova dokazujejo po naznanilih, ki so bolj ali manj pristojna v listih in obzornikih v Angliji in Ameriki, ki zlasti v sedanjih okoliščinah lepih iluzij odkrivajo brez zadržka svoje prave namere, svoje tajnosti in prikrita čustva. Izplača se, ne da bi Italijanom povedali kaj novega, temveč samo, da bi jim pred očmi dokument, ki naj ga imajo vedno pred očmi, navesti 12 točk pogojev, ki bi jih anglosaški imperalizem rad vsilil premagani Italiji. To je 12 točk, katere je ta ali oni poluradni zastopnik priloznostno že omenil, katere pa sovražna propaganda zdaj predlaga italijanskemu narodu kot račun, ki se mora takoj saldirati. Pogoji bi bili naslednji:

1. Izročitev mornarice ter vojnega in civilnega letalstva.
2. Odprava kovinskih, železnih in strojnih industrij.
3. Zmanjšanje vojske na skromne efektivne policijske za vzdrževanje notranjega reda ob izključitvi ofenzivnega orožja, to je strojnici, topov, tankov.
4. Odstopitev Pantellerije, Tobruka, Maddalene in drugih strateških oporišč Angliji.
5. Odstopitev Istrije s pomorskih oporiščem Polo in Triestejem Jugoslaviji z mejami ob Isonzu.
6. Odstopitev raznih otokov Jonskega morja in Dodekanesa Grčiji.
7. Odvode Italije kolonialnemu imperiju z Libijo vred.
8. Izbris Italije iz vrst velelil.
9. Vojaška zasedba italijanskega ozemlja za nedolocen čas.
10. Zatrtje žitarstva in omejitve poljedelstva na pridelovanje zelenjave.
11. Razpustitev mnogih univerz.
12. Odprava klasičnega pouka, da se ne bi mladina navdihovala ob zgodovinski veličini Rim in omejitve pouka na šole poklone vrste.
13. Izropanje muzejev in umetniških zbirav, javnih in zasebnih.
14. Izraba italijanskega ljudstva za zamenjavo funta po 480 lir.

Ta seznam, ki prizadeva vse ustanove, razrede in udeleževanja italijanskega naroda z namero, da bi bila država brez upanja ponižana in brez rešitve zaslužena, kaže, kakšno je sovražstvo Anglosasov do italijanskega rodu in kakšen je duh neusmiljenega maščevanja do tega naroda, ki je samo tega kriv, da je skušal prisvojiti si mesto na svetu, ki je vredno njegovih žrtve in njegovih sposobnosti.

Predsednik bolgarske vlade v Makedoniji

Sofija, 11. jul. s. Ministrski predsednik in zunanji minister Pilov potuje ob spremstvu kapetana ministra po Makedoniji.

Sofija, 11. jul. s. Po današnji odredbi policijskih oblasti se morajo vsi javni lokali v Sofiji zapreti popolnoma.

Potres na Pacifiku

Buenos Aires, 11. jul. s. Potresne opazovalnice so zabeležile potres, čegar epicenter je bil verjetno na južnozapadnem področju Pacifika. Potresni sunki, ki so bili zelo siloviti, so trajali dve uri in pol.

Prihodnji trije romani DK

Cez nekaj dni bo izšel »Vzhod in zapad«, julijski roman knjižne zbirke »Dobra knjiga«. Sredi avgusta bodo izšli »Borci proti smrti«, sredi septembra pa »Pokojni Matija Pascal«. Na kratko lahko povemo o teh knjigah:

Luigi Pirandello:

»Pokojni Matija Pascal«

Pisatelj velja za prvaka sodobne italijanske dramatike in literature sploh ter je bil odlikovan z Nobelovo nagrado. Roman »Pokojni Matija Pascal« je njegovo najboljšo pripovedno delo in je v številnih prevodih dosegel svetovni slavo. Duhovito spisan zgolj, polna svojevrsnega finega humorja in prave Pirandellove ironije, pripoveduje o nesrečnem človeku, ki je po raznih naključjih in zmotah dvakrat umrl in je bil za ljudi že zlatavaj v grobu, ko je v resnici hodil v sredi med njimi ter doživljal mnoge prečudne zapletitve svojega življenja. Roman je eno izmed Pirandellovih zgodnjih del, vendar spoznavamo že v njem oblike pisateljevega svojevrsnega življenjskega zasnove, ki je dobila v njegovih slovesnih dramah toliko presunljivih izrazov. Po splošni sodbi je ta roman eno izmed reprezentativnih del sodobnega italijanskega pripovedništva. Prevod je oskrbel Božidar Borko.

Pearl S. Buck:

»Vzhod in zapad«

Nobelova nagradjenka, ki se je s svojimi romani z Daljnega vzhoda tako zelo priljubila tudi našemu občinstvu, prikazuje

v svojem delu »Vzhod in zapad« Kitajsko na prelomu. Tudi v tej knjigi eksotizem pisateljici ni namen, niti samo dekoracija. V intimno izpoved mlade, v starem duhu vzgojene Kitajke, je strnila Pearl Buck svetlobo in sence te skrivnostne dežele Ljubezen čistega srca, ki premagava predodke preteklosti in prezir novotarjev, je vodilni motiv te plemenite zgodbe. Roman je prevedla Olga Grahorjeva.

Paul de Kruif:

»Borci proti smrti«

Slavni zdravnik, nizozemski rojak, nam v devetih poglavjih pripoveduje življenjske usode mojstrov medicine, vede, borbe proti smrti, tistih mnogokrat pozabljenih junakov zgodovine, ki so z neusmiljenim žrtvovanjem samega sebe tako pomembno in nesebično služili človeštvu. Kakor fantastičen roman se berejo opisi epohalnih odkritij, ki dandanes toliko ohranjajo življenje in ki jih označujejo večini neznana imena Banting, Minot, Schaudinn, Wagner-Jauregg itd. Knjiga, ki bo po svoji snovi za našo zbirko in za našo javnost velika novost, je napisana brez strokovne prenatrpanosti, s prožnim peresom poznavalca in človekoljuba. Knjiga bo izšla v prevodu dr. Mirka Černiča.

Naročite se na Dobro knjigo, če še niste naročeni!

V zbirki »Dobra knjiga« izide vsak mesec en roman in tudi naročnina se lahko plačuje mesečno. Knjige se dobe broširane ali vezane v polplatno in tiskane na boljšem papirju. Naročnina znaša:

- a) za naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovina«, mesečno 10 lir za broširano in 20 lir za vezano izdajo;
- b) za ostale naročnike mesečno 11 lir za broširano in 22 lir za vezano izdajo.

V podrobni prodaji velja vsaka knjiga 13 lir broširana in 28 lir vezana. Naročniki DK dobe torej knjige po znatno nižji ceni in imajo še to ugodnost, da se jim dostavljajo knjige na dom, ako pri naročbi izrecno ne sporoče, da bodo sami prihajali po nje. Novi naročniki lahko dobe po znižani ceni tudi dosedanje romane DK, kolikor so še na zalogi.

Naročnike sprejemajo v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni in njeni inkasanti; v Novem mestu pa tamkajšnja podružnica »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Iz drugih krajev se lahko naroči »Dobra knjiga« po pošti na naslov: Uprava »Jutra«, Puciničeva 5.

Svečana otvoritev akademskega leta na Kraljevi univerzi v Perugiji

Perugia, 11. jul. s. Davi je bilo ob navzočnosti ministra Bigginija, nemškega veleposlanika, veleposlanika Španije, ministra Finske, ministra Hrvatske, kulturnih atašeev Madžarske in Rumunije otvorjeno akademsko leto Kraljeve univerze. Po poročilu rektorja prof. Lupattellija je kratko nagovoril zbrane veleposlanik von Mackensen, izpričujoč visoko kulturno poslanstvo univerze, na kateri se inozemci čutijo prijatelje v hiši prijateljev. To ozračje prijateljstva in medsebojnega razumevanja bo rodilo novo Evropo.

Minister Ekske. Biggini se je zahvalil veleposlaniku Nemčije za njegove besede ter je predaval o državi v sodobni zavesti. Minister je omenil spremembe, katerim so v moderni dobi polvržene gospodarske, socialne, moralne in duhovne vrednote in nujnost, da se ta vprašanja rešijo in se oprostite krize, ki jih ograža od vseh strani. Rešitev zamotanih vprašanj nudi lahko samo država, ki je sposobna, da se loti in premaga krizo samo. Minister je nato pretresel liberalne, demokratične, socialistične in komunistične ideologije zatrjujejo, da so se ti režimi izkazali v sami Italiji za nesposobne, da bi rešili vprašanja in ki so

vseposvods nastajala. Tako je nastala potreba po novem režimu in po novem pojmovanju države. Ekske. Biggini je obrazložil nato pomen in vsebino totalitarne fašistične in narodnosocialistične države, ki ni nič drugega kot družba sama, ocenjena v odnosih do najvišjega smotra, ki je cilj volje posameznika. Nato je govoril o odnosih med državo in narodom, med državo in posameznikom. Fašistično revolucijo je treba razumeti kot pravcato odkritje enega moča: Mussolinija. Proti koncu učenega poročila, v katerem so bila pojasnjena nova načela korporativne države, je minister zaključil s trditvijo, da mednarodna važnost fašizma zavisi od stvarnega političnega izkustva, ki je zgodovinsko izkustvo. Na podlagi te gotovitosti in splošne resnice, ki jo vsebuje, gledamo v bodočnost, ki bo naša, kajti narodi, ki prezirajo barbarstvo in cenijo bogastvo duha, znajo delati in se boriti za sveto stvar.

Navzoči so sprejeli pomemben govor ministra Bigginija s toplim odobravanjem. Nato je Ekske. Biggini obiskal kraljevo univerzo, kjer mu je rektor senator Orano predstavil akademski zbor. Zvečer je minister zopet odpotoval v Rim.

Neprestane intrige v francoskem taboru De Gaulle poskuša povsod izigrati Girauda

Tanger, 10. jul. s. Potniki, ki prihajajo iz Maroka, pripovedujejo o značilnih sporih, ki se dogajajo že nekaj časa med de Gaulleovimi funkcionarji ter ameriškim politično-vojaškimi oblastmi in sicer zato, ker ustavlja francoska policija Arabce Francoze in tuje, ki so v kakršnih koli odnosih s sloviti »osvoboditelji« ali pa, ki te tudi po naključju obiščejo, ozdrona spregovore z njimi na cesti. V francoskih policijskih stanicah so ustanovili posebne urade, v katerih takšne osebe skrbno beležijo. Potem, ko policija sumljivo osebo na dolgo in na široko izpraša, jih preda antropometričnemu oddelku, ki jih fotografira in premeri po vseh pravilih. V skladu s pojasnili in z vedenjem prijetelega medo proceduro se potem mož izpusti in sicer po strogem posvarilu, ali pa se pridrži v zaporu oziroma odpošlje v kakšno koncentracijsko taborišče. Zaradi teh sistemov je med vojaškimi oblastmi in degolistično policijo, ki se smatra za popolnoma neodvisno od pravih gospodarjev, t. j. severnih Američanov, nastala že celo vrsta incidentov. V političnih krogih ne izključujejo, da so tudi ti neredi incidenti pripomogli k temu, da se je ameriško javno mnenje obrnilo proti De Gaulleu in njegovim afriškim pristašem. Medtem pospešuje alžirska komisija, ki je popolnoma pod degolističnim vodstvom, čiščenje v vojski ter odstranjanje vse elemente, ki niso zadostno vdani De Gaulleu. Izkoriščajo Giraudovo odsotnost je doslej odstavila 150 generalov in 30 admiralov, češ da je treba vojna poveljstva pomladiti. Med temi odstranjenici sta tudi general Prioux in admiral Michelis, načelnika glavnega stana Giraudove vojske oziroma mornarice.

Buenos Aires, 12. jul. s. Prepričani med Francozi segajo notri v Argentino. Neki Albert Guerin, predstavnik skupine generala De Gaulle, je zatrjeval, da je edini način za rešitev sedanje spora med voditelji francoskega ribanja ta, da bi bil Giraud izločen iz francoske narodne komisije v Alžiru, kajti pristaši De Gaulleja nikakor ne bodo dovolili, da bi bil še nadalje njen član.

Buenos Aires, 11. jul. s. Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Roosevelt izjavil, da Amerika ne bo priznala nobene francoske vlade, dokler bo vojna trajala. Predsednikova izjava je značilna, če pomli-

slimo na manevre De Gaulle, da bi si zagotovil vodstvo francoske vlade, in če pomislimo, da se general Giraud mudi v Washingtonu.

»Zavezniki« med seboj

Buenos Aires, 12. jul. s. Hud preprič je nastal med velikimi in malimi tako zvanimi »zavezniki« narodi glede povojne obnove, katero si hočejo Amerika, Anglija, Rusija in Kitajska vsaka zase izključno rezervirati. Zastopniki fantastičnih vlad malih narodov, ogroženih, da niso bili niti obveščeni o hipotetičnih načrtih obnove, so pričeli sestavljati svoje proteste. Prva je protestirala imenska vlada Nizozemske, kateri sta sledili norveška in belgijska vlada. Zanimivo je, da je protestirala, kakor javlja »New York Times«, tudi Kanada, ki je izkoristila priliko, da je ponovno pripoznala svoje hotenje po popolni neodvisnosti od Anglije.

Neobičajne želje Rooseveltove žene

Buenos Aires, 11. jul. s. Eleonora Roosevelt, prva žena zvezdne republike, je z vso resnostjo in prepričanostjo predlagala, naj bi stroške za četrto volitve njenega programa nosila država. Ameriški tisk je ne pričakovano odgovoril na zahtevo Eleonore. »New York Telegram« omenja celo z ogroženjem, da je Rooseveltova družina porabila v zadnjih desetih letih za osebne namene politične narave velikanske državne vsote in da bi rada hodila po tej poti brez sramu naprej tudi v vojnem času.

Skrbi canterburyskega nadškofa

Lizbona, 12. jul. s. Britanska obveščevalna služba poroča o izjavi canterburyskega nadškofa, ki je dejal, da se bo po vojni v Angliji sibičnost še bolj razmahnila zaradi splošne utrujenosti in zaradi razrezljane discipline, ki je posledica vojne. Glede na moralo dežele se nadškof boji velikega padca v pogledu poštenosti in brezhibnih odnosov med obema spoloma.

Kadar prodajaš ali kupuješ — preglej »Jutrove« male oglase!

„Prima linea“

Izšla je nova 36. številka glasila borbenih fašijev Ljubljanske pokrajine. Politični del se bavi v obsežnih člankih s sedanjim položajem in dogodki, ki so v ospredju splošne pozornosti. Na uvodnem mestu stoji umestno razglabljanje znamenitih Ducejevih besed o napadalcih, ki morajo obelžati v vodoravni legi. Obsežen članek je posvečen na prvi in drugi strani važnemu vprašanju »Sredozemlje in Italija«. Kulturni del lista je zelo pester ter vsebuje zanimiva poročila o umetniških razstavah in drugih kulturnih pojavih. Zelo pester je tudi organizacijski del, ki prinaša mnogo čtiva za bojevnike in za člane fašijev. Kakor vedno, je list opremljen z lepimi slikami, predstavljajočimi boljši prizore z različnih front ali pa iz domačega življenja.

Tabornjenje in kolonije GILLA

Dne 10. t. m. se je začelo v tivolskem parku prvo tabornjenje prednjakov, ki se ga udeležuje v prvem turnusu 160 ballil. Drugega turnusa, ki se bo otvoril 1. in bo trajal do 15. avgusta, se bo udeležilo 150 avantgardistov.

Ob koncu tabornjenja bodo udeleženci, ki bodo spoznani za sposobne, dobili stopnjo vicekaposkvadre.

Obenem so se v Ljubljanski pokrajini otvorile 3 dnevene kolonije, v katere bo pripuščeno 300 otrok v prvem turnusu od 10. julija do 10. avgusta in 300 deklic v drugem turnusu, ki bo tudi trajal en mesec. V najbližji dobi bo otvorjeno v naši pokrajini nadaljnjih 7 dnevnih kolonij, ki bodo sprejele okoli 400 članov organizacije za dobo enega meseca.

Zagonetni vzroki nesreče Sikorskega

Lizbona, 12. jul. s. Portugalski listi objavljajo brzojavko agencije »United Press«, po kateri naj bi bila težko razločljiva dejstva uspeh preiskave glede letala, s katerim je potoval general Sikorski. Javljajo, da so morali celo angleški letalski strokovnjaki, ki so bili poklicani v Gibraltar in liniji preiskavo, izjaviti, da se jim zdi zelo čudno, da so se štirje motorji letala, ki je prevajalo generala Sikorskega, istočasno ustavili. Ker so pa morali dati pojasnilo o nesreči, so postavili domnevo, da je nastala okvara zaradi preobčutnosti, kajti v letalu je bilo poleg prijatelja in drugega tovara 24 oseb. Drugi strokovnjaki so izrekli mnenje, da je bil bencin pomešan z nekim surrogatom. To gorivo ni moglo spravi letal v pogon. Nobeden od strokovnjakov, ki jim je bila preiskava poverjena, pa ni skušal pojasniti dejstva, da so se vsi štirje motorji v letalu po odletu istočasno ustavili.

Obisk Toja na Javi in Filipinih

Tokio, 12. jul. s. Na svojem nadzorstvenem potovanju je ministrski predsednik Tojo med toplimi ovacijami občinstva posetil mesto Djokarkarta, kjer je imel pomenek z generalom Harajo, vrhovnim poveljnikom japonskih sil na otoku Javi. Nato se je napotil v Manilo, kjer ga je sprejel general Šigenori Kuroda, poveljnik japonskih čet na Filipinih. Pri sprejemu so bili navzoči tudi člani pripravljalnega odbora za nezavisnost Filipinov.

Turška sedba o japonskih uspehih

Carigrad, 10. jul. s. Vojaški sodelavec lista »Tasviri Efkare« razpravlja o vojaških operacijah na Pacifiku in pravi, da so Američani pričeli ofenzivo, ki je imela doslej malo uspehov. Izgube vojnih in prevoznih ladij, ki so jih utrpeli zaradi delovanja Japoncev pri Salomonskih otokih, kažejo, da Japonci popolnoma obvladajo morje in zrak v tem operativnem obseku.

Zapletitjaji na Blížnjem vzhodu

Ankara, 11. jul. s. Položaj v Siriji se je še poslabšal zaradi pogostih sabotažnih dejanj. Vojaško sodstvo so razširili tudi na železniška podjetja. Kdor se bo mudil v bližini mostov in železnice brez zadostnega opremlitve bo prijet in izročen vojnemu sodišču. Straže so dobile zapoved, naj streljajo brez opozorila. Nadzorstvo nad vse mi železničarji v Siriji in Libanonu je bilo ojačeno. Po vesteh iz Palestine je prišlo do novih spopadov med Arabci in Židi v bližini Tel Aviva in Jafe. Policija je s težavo vzpostavila red, ko ji je prišlo orožništvo s četami na pomoč. 30 aretirancev, ki so skrajaj vsi Arabci, so izročili vojaškemu sodišču. Prehranjevalne ovire v Palestini so se poslabšale zaradi umazanih spekulacij Židov, ki si nabavljajo blago in ga prodajajo Angležem, ki pa vedno bolj vneto rekvirirajo. Zaradi tega so nastale številne demonstracije, ki so bile zatrite.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 13. julija, ob 19.: Nevesta s krono.

Red Torex.

Sreda, 14. julija, ob 19.: Nevesta s krono.

Red Sreda.

Četrtek, 15. jul., ob 19.: Nevesta s krono.

Red Četrtek.

Petek, 16. jul., ob 10.: Mali lord. Zaključena predstava za GILL.

Strindberg: Nevesta s krono, pravilna drama v petih dejanjih. Vsebinska je zgodba dveh hiš v Dalarnu, ki žive v sovraštvu in ki ju spravi ljubezen med potomcem. Posledice njune skrivne ljubezni osramotijo po splošnem gledanju na moralo hišo, iz katere izhaja dekle, ki izvrši zločin, da bi mogla zakriti sramoto in nositi na svoj poročilni dan krono. Njen duševni konflikt in njeno očiščenje je miselno jedro te pravilne igre. Glavni vlogi igrata Šaričeva in Jan. Režija in zamisel scene C. Debevec, scenška glasha A. Balatka; vodi jo B. Adamič. Scenograf: V. Skrušnjo; načrti za kostume: J. Vilfanova.

OPERA

Torek, 13. julija, ob 19.: Mrtve oči. Red B.

Sreda, 14. julija, ob 19.: Madame Butterfly. Red Premierski. Gostovanje Zlate Gjungjenčeve.

Gospodarstvo

Druga letina v Italiji

Se v večji meri kakor prejšnja leta gre letos v Italiji propaganda za tem, da se dosežeta v istem letu dve letini. V zadnjih letih je to posebno dobro uspelo v Padski nižini, kjer se je že docela udomačilo, da po končani pšenici letini speliyo na polja vodo in pridelajo še v istem letu riž. Seveda je treba v ta namen uporabiti sadike riža. Sedaj se mora udomačiti načelo dveh letin tudi v ostalih področjih Italije, ki nimajo možnosti namakanja polj. V ta namen propagirajo pridelovanje koruze in krompirja kot drugega pridelka po končani žitni letini. Letos bo to delo zlasti olajano, ker imamo zelo zgodnjo žetev. Seleksijska postaja v Bergamu je pripravila velike količine posebnih semenske koruze, ki se pozno seje in da prav dober pridelek. Obenem propagirajo pridelovanje krompirja kot drugega pridelka ter priporočajo kinetom v ta namen, da puste krompir še prej vzkaliti, da se vegetacijska doba skrajša.

Kmetje se živo zanimajo za to akcijo, saj jim je od drugega pridelka dopuščeno pridržati za lastne potrebe in za potrebe živinoreje dodatne količine. V zadnjih letih so bili doseženi tudi prav dobri rezultati s pridelovanjem soje, bodisi kot prve ali druge kulture. V Padski nižini so že leni sadili sojo po končani žitni letini in je soja v septembru lepo dozorela. Pridelek se giblje med 12 do 16 metriskih stotov na hektar. Pridelovanje soje je priporočljivo tudi drugje, ker prenese soja tudi daljšo dobo suše.

Industrija paradižnikovih konzerv

Kakor je razvidno iz uradnega poročila, ki je bilo predloženo glavnemu odboru korporacije, je bila v italijanski industriji paradižnikovih konzerv izvršena obsežna racionalizacija in koncentracija. Produkcija bo v bodoče osredotočena v sposobnejših obratih, zato se številno industrijskih obratov za izdelovanje paradižnikovih konzerv zmanjša od 269 na 157. Italijanska industrija paradižnikovih konzerv zavzema v okviru italijanske industrije važno mesto, saj zaposluje okrog 40.000 delavcev in predela na leto 1 milijon ton paradižnikov, ki se pridelajo na površini 50.000 ha. Leto 1940. je ta industrija izdelala 150.000 ton paradižnikovih konzerv v vrednosti 600 milijonov lir; od te proizvodnje je šla skoraj polovica v izvoz, namreč 70.000 ton v vrednosti 170 milijonov lir. V svetovnem izvozu paradižnikovih konzerv je Italija daleč na prvem mestu, saj je bil italijanski izvoz pred vojno dvakrat večji kakor izvoz ostalih držav.

Močno je razvita tudi industrija sadnih konzerv, ki je v normalnih časih predelala eno petino italijanskega sadnega pridelka in je potrošila eno desetino celotne italijanske proizvodnje sladkorja. Letna proizvodnja se je gibala na višini 80.000 ton v vrednosti 500 milijonov lir. V zvezi s tem je omeniti tudi industrijo za konzerviranje sočiva, ki je pred vojno predelala eno desetino italijanskega pridelka sočiva in je izdelala 25.000 ton konzerv v vrednosti 100 milijonov lir.

Gospodarske vesti

== Pred zaključkom italijanske žetve. Dež, ki je padel konec junija, ni resno oviral del pri spraviljanju letošnjega žitnega pridelka in je le ponekod prišlo do delne zakašnitve. V ostalem pa je dež zelo koristil okopavinam in nasadom krmilnih rastlin, pa tudi travnikom. Spričo dalekosežne uporabe razpoložljivih delovnih moči in predpisov o delovni službi so žetvena dela naglo napredovala. Posebno je poudariti uspešno sodelovanje dijaštva pri poljskih delih. Kakovost letošnje pšenice je prav dobra in je skoraj povsod dosežena hektolitrska teža 78 kg, v mnogih primerih pa znaša hektolitrska teža 80 in še več kilogramov. Spričo dobre letine bo v novem gospodarskem letu oskrba s krušnim žitom mnogo boljša, kakor je bila lani, pri čemer je tudi upoštevati, da v novem letu ne bo treba pošiljati žita v pasivne dežele, kakor v Albanijo in Grčijo.

== Popis živine v Italiji. Dne 20. t. m. bo v vsej Italiji izvršen popis živine, ki se bo v toliko razlikoval od prejšnjih popisov, da bo popisana tudi perutnina. To pa zaradi tega, da bo mogoče izvesti boljše organizacijo oddaje jajc. Sedaj je v posameznih pokrajinah oddaja jajc od strani proizvajalcev različno organizirana. Urad za prehrano v pokrajini Ferrara, ki je izdelal n. pr. predpis, po katerem morajo po-

Četrtek, 15. jul., ob 19.: Tiha voda. Red A. Petek, 16. jul., ob 19.: Prodana nevesta. Red Četrtek.

Za abonente pride v sredo na spored kot zadnja predstava letošnje sezone Pucinijskega opera »Madame Butterfly« z gostom Zlatom Gjungjenčevom v naslovni partiji.

Glede na bližnji sklop dramske in operne sezone bodo imeli abonenti reda A B v tem tednu izjemoma tri predstave. Abonentom reda Četrtek pa bo uprizorjena v tem tednu Smetanova »Prodana nevesta« izjemoma v petek, ker je bila prejšnji teden za njihov abonent zaradi obolevosti gospe Vildalje na g. Čudna v Operi predstava odpovedana. P. n. abonenti naj vzamejo to blagohotno na znanje.

Vsak naročnik »Jutra« je zavarovan!

sestava, ki imajo več kakor dva hektarja orne zemlje, od junija do oktobra oddati po 150 jajc, manjša posestva pa po 75 jajc. V bodoče pa bo verjetno oddaja olvisna od številnega stanja perutnine.

== Delovni čas v Italiji. V zvezi s potrebo zaposlitve brezposelnih delavcev je bil z dekretom iz leta 1937 zmanjšan delavni čas v italijanskih industrijskih podjetjih na 40 ur na teden z možnostjo, da se v izrednih primerih povzra za 12 ur na teden. 40urni delavnik je bil že v začetku vojne v mnogih strokah razveljavljen, leta 1940 pa je bil razveljavljen sam dekret iz leta 1937. Korporacijsko ministrstvo je prejelo dalekosežna pooblastila za določitev delovnega časa. Te dni je bil z odlokom korporacijskega in obojevalnega ministrstva delovni čas določen v splošno na 48 ur na teden z dodatkom dveh nadaljnjih dnevnih ur v nujnih primerih.

== Zavod za industrijsko obnovo. Pretekli teden smo na tem mestu objavili nekaj podatkov o lanskem poslovanju Zavoda za industrijo IRI. Dodatno so bile objavljene še naslednje zanimive podrobnosti. Ko je bil zavod leta 1933. ustanovljen v zvezi z ukrepi za sanacijo gospodarstva po končani svetovni gospodarski krizi, je moral prevzeti znatno število udeležb pri industrijskih družbah in od bank se obveznosti v višini 16,3 milijarde lir. Od teh prevzetih obveznosti je sedaj likvidiranih skoraj 10 milijard. Obveznosti teh bank nasproti novčanični banki so se zmanjšale od 9,7 na 3,1 milijarde lir. Dogovor, ki obstoja med zavodom IRI in zavodom Banca d'Italia jamči za najljubšo avtomatsko odplačilo teh obveznosti. Poročilo za lansko leto ugotavlja, da so velika denarna sredstva, ki jih je v dobi svetovne gospodarske krize novčanična banka stavila na razpolago za sanacijo bank, v celoti zopet pritekle nazaj v novčanično banko in sedaj imajo banke pri novčanični banki dobljenih v višini 4 milijard. Poročilo nadalje navaja, da so se udeležbe zavoda pri kontroliranih podjetjih lani povečale od 7,93 na 8,22 milijarde lir, čeprav je zavod odprodal za 675 milijonov lir udeležb (v obliki delnic), na katerih ni imel več interesa. Skupna vrednost podjetij, pri katerih je zavod udeležen znaša 37,4 milijard lir. Ta podjetja so lani na novo investirala 3 milijarde lir. K tem investicijam je zavod prispeval 734 milijonov lir, ostane pa so si podjetja sama priskrbela. Tri velebanke nacionalnega interesa, ki jih kontrolira zavod, upravljajo za 36 milijard lir lastnih in tujih sredstev.

== Ukrepi za žitno letino v Ukrajini. Da se zagotovi pravčasna žetev in jesenska setev so zasledbena oblastva v Ukrajini izdali potrebne ukrepe, po katerih bo k delu pritegnjeno še mestno prebivalstvo. Tudi vozila morajo biti za namen na razpolago.

== Popis bakrenih kotlov Nemčiji. Nemški državni pooblaščenec za železo in kovine je izdal odredbo, po kateri se morajo do 31. julija prijaviti gospodarskim uradom vsi kotli iz bakra in bakrenih zlitin, ki se proglajajo kot zaplenjeni z vsemi ostalimi deli. Izjema velja za bakrene kotle z vsebino manj kakor 5 litrov. Zaukrat pa še ni odredena oddajna dolžnost. Pooblaščenec za železo in kovine bo lastnikom sporočil, kdaj bodo morali kotle oddati. Predvidene so izjeme v primerih, kjer je kotel za obratovanje nujno potreben.

== Povziranje izvozne cene za rumunsko mineralno olje. Z Bukarešte poročajo, da so bile uradno povziranje cene za izvoz mineralnega olja, in sicer za 9 do 39%. To povziranje je posledica zvišanja prevozne tarife na železnice, ki je bilo uveljavljeno 1. aprila v višini 100%.

== Gospodarske vesti iz Srbije. Srbski komisar za cene in mezde je v sporazumu z ministrom za kmetijstvo in prehrano določil odkupne cene za žito za leto 1943. Za pšenico, rž, ajdo in soržico znaša osnovna cena 400 din za 100 kg. K temu je priložen dobavni premij 100 din, ki jo dobi vsak proizvajalec, če odda žito do konca septembra, in še izredno premij 100 din, ki jo dobi vsi proizvajalci v obsehu, če zadostijo svoji oddajni dolžnosti do 31. avgusta. — Srbski ministrski svet je podaljšal za eno leto moratorij za privatno-pravne obveznosti iz predvojnega doba, ki je potekel 30. junija 1943. Moratorij velja za dolžnike, ki so navedeni v prvotni naredbi z dne 6. junija 1941. — S sedežem v Beogradu je bila ustanovljena družba Industrija vrenja d. d. z delniško glavnico 6 milijonov dinarjev. — Pred kratkim je prispelo v Srbijo prvičkrat po dolgem času zopet blago iz Turčije. Pošiljke so obsegale ribe, lešnike in rozine. — Za prodajo medu je bila v Srbiji določena maksimalna odkupna cena 90 din za kg, v nadrobni prodaji pa na 114 din za kg.

== Visoka pasivnost egiptске zunanje trgovine. Medtem ko se je v letu 1940. egiptski izvoz še dvignil od 32 na 62 milijonov turških funtov je že leta 1941. zdrknji navzdol na 22 milijonov funtov, lani pa je po najnovejših podatkih dosegel komaj 19 milijonov funtov. To nazadovanje vrednosti izvoza, od katerega je v normalnih časih odpadlo 75% na bombah, je bilo zabeleženo navzlic splošnemu dvigu cen. Egiptski uvoz, ki je bil zadnja leta precej stabilen (leta 1939. je znašal 33 milijonov funtov, naslednje leto 32 milijonov, predlanskim pa zopet

Otroško igrišče v Tivoliju je odprto

Ljubljana, 12. julija.

Včeraj je bil praznik naše mladine: na prostoru, krasno urejenem prostoru prelepega Tivoliskega parka je zakraljevala mladina, tako zeleno otroško igrišče naših malčkov je bilo odprto! Ko so se bližala gradbena dela kraja, je prihajalo na nastajajoči paradiž vedno več mali radovednežev, ki so se na lastne oči hoteli prepričati, kdaj bodo delavne roke končale z delom ter bodo tedaj sami zagospodovali na tem, mladini namenjenem prostoru.

Zanimanje za nedeljsko slavnost je bilo veliko. Ze uro pred napovedanim pričetkom se je pričela zbirati mladina, ki je posedla na tržne klopi, nameštene ob krožni poti. K tej slovesnosti pa niso prišli samo najmlajši, bile so tu tudi njih sestre in bratje, očetje in matere, na nastop ob krožni poti je bilo polno občinstva: pešter je bil pogled na ta razgibani, živni mozaik. Medtem, ko so prihajali gledalci, so se pa za mestno vrtnarijo uvrščali v dolg sredo nastopajoči otroci, gojenci vrtec in zavetšč.

Krasen je bil pogled s stopnišča pod Tivoliskim gradom na to otroško kraljestvo. V polkrogu so bili ob igrišču postavljeni zastavni drogi, na katerih so v poletnem vetru vihrale državne in mestne zastave. Nedaleč od stopnic je dr. Adlešičev vodnjak. Iz štirih nizkih vodometov priteka sveža voda v vodnjak, iz katerega odteka po vijugasto zaviti strugi, zgrajeni iz kamenitih ploščic v širen, okrogel in nizek bazen, odkoder nadaljuje potek pot v ribnik. Sredi velike zelene ploskve je okrogel z nizkimi deskami ograjen prostor, v katerem je nakopičena mivka. Ob železniškem prelazu kraj Nunske ulice je pa postavljen vrtljak, na katerem so nameščeni med klopni leseni konjički. Poleg vrtljaka je zgrajena gugalnica ter gugalnica s prečko. Pred obema koncem prečke sta postavljeni glavi belega in črnega konjička: pogumni fantje se bodo oklenili glav konjčev, da ne bodo padli s prečke na mehko travo!

Prisrčno otroško slavnost so počastili s svojim obiskom tudi naši najvišji predstavniki. Na otroško igrišče je prišel

Eksc. Visoki Komisar in Zvezni Tajnik Lombrosa, nadalje zastopnik Poveljnika XI. Armadnega Zbora Eksc. Gambare general Ruggero, ljubljanski škof dr. Rožman, mestni župan general Rupnik in podžupan dr. Tranchida, podprefekt dr. David, podprefekt inspektor dr. Blisla, Zvezni podtajnik Sellone, kvestor dr. Ravelli in podkvestor dr. Ferrante, poveljnik pehotne divizije general Feva, Visokemu komisarju dodeljeni major Kr. karabinerjev Baroni, višji oficir pri poveljstvu Kr. karabinerjev kapetan Dellaventura, in še veliko števil drugih predstavnikov in odličnikov.

Medtem, ko je šel ljubljanski škof s svojim mladim spremstvom proti skupini odličnikov je nastaven fantič korakal na čelu dolgega sprevoda po krožni poti proti ribniku. Za zastavonošo so se uvrstili kolezarji. Prva dva sta bila v slovenskih narodnih nošah, vrsti kolezarjev so sledili otroci s konjički. Izmenoma so se vrstili dečki in deklice. Tudi nekatere deklice so bile v naših starodavnih narodnih nošah. Zelo mikaven je bil pogled na ta nester sprevod, v katerem so korakali harmonikarji, ki so veselo igrali na svoje instrumente. In v tem sprevodu, v katerem je sodelovalo okoli 500 otrok sta se vozila na prikupnem vozičku tudi ženin in nevesta, oba v slovenskih narodnih nošah. V voz sta bila pa vprazna dva konjička. Gledalci so z največjo odobravanjem opazovali sprevod malčkov, ki se je ustavil pred visokimi gosti. Malčki so obstopili odličnike ter zapeli: Mi se imamo radi...

Zatem je spregovoril župan general Rupnik:

Ekscelence! Velespoštovane dame in gospodje! V duhu nesmrtnega Pestalozzija je moj prednik župan dr. Adlešič sprožil idejo ter ta mali lepi kosček zemlje namenil otročjem za veselo igranje. Za idejo je prišla odločitev. Čeprav je povsod okrog nas divjalo uničevanje, je idejo in sklep uresničil mož, ki je kot Visoki komisar naše pokrajine, sledeč popolnoma v skladu s svojimi prijatelji in zaščitniki matere in otroka, Duceja, tudi sam bil velikodušen in dobrosrčen dobitnik

naših otrok in mater. Odločnemu posegu in stalni podpori prvega Visokega komisarja te pokrajine, Eksc. Emiliju Grazioliu, se moramo zahvaliti, da je lepa zamisel ob vojni časih vendar postala resnica, ter ga bodo ljubljanci za to delo ohranili v hvaležnem in trajnem spominu.

To delo pa ima svoj pomen — ne samo za naše otroke! Njegova ustvaritev je stotnikom nezaposlenih očetov, obdarjenih s številnimi otroki, dolgo dajala delo ter kruh, hkrati je pa marljivim vodjem del tehniškega oddelka in mestne vrtnarije, zlasti projektantu, mestnemu arhitektu ing. Kobetu in ing. Giudu ter mestnemu vrtnarju, nadzorniku Lapu, dala priliko, da so se s svojim znanjem uspešno izkazali. — Ko Ekscelence Visokega komisarja prosim za dovoljenje, da to igrišče izročim našim najmanjšim ter hkrati prosim Eksc. prevzvišene knegoškofa, naj ta prostor nedolžne igre in na vse njegove mafine obiskovalce priključijo božji blagoslov, sem prepričan, da tolačim prisrčno misel vseh prebivalcev Ljubljane z najiskrenejšo željo: na tej sončni, zeleni trati naj se naš najmlajši rod razgira zdrav in vesel pod varstvom svojih aneščkov varuhov in svojih dobrih mamic! Obvarovana naj bo pred letelimi ali plazečimi se rablji satanskih, narode uničujočih obojevalcev zlatega teleta, ki more otroke in matere. Na zdravem, sončnem zraku naj najmanjši Slovenci in najmanjši Italijani, prav tako pa tudi njihovi majhni gostje iz druge nove Evrope postanejo pri veselih igrarh neločljivi prijatelji, da bi se, ko odrasle, sodelovali na dokončnih zgradbah onega pravičnejšega in lepšega sveta, ki je za njegovo ustvarjenje Duce prvi dvignil vero in meč ter za to zamisel dal sredstva.

Po županovem nagovoru je pristopil deček v narodni noši k Eksc. Visokemu Komisarju, ga nagovoril ter mu izročil šopek cvetja. Istočasno je pa stopila pred župana mala deklica ter deklamirala. Zatem mu je podarila šopek cvetlic.

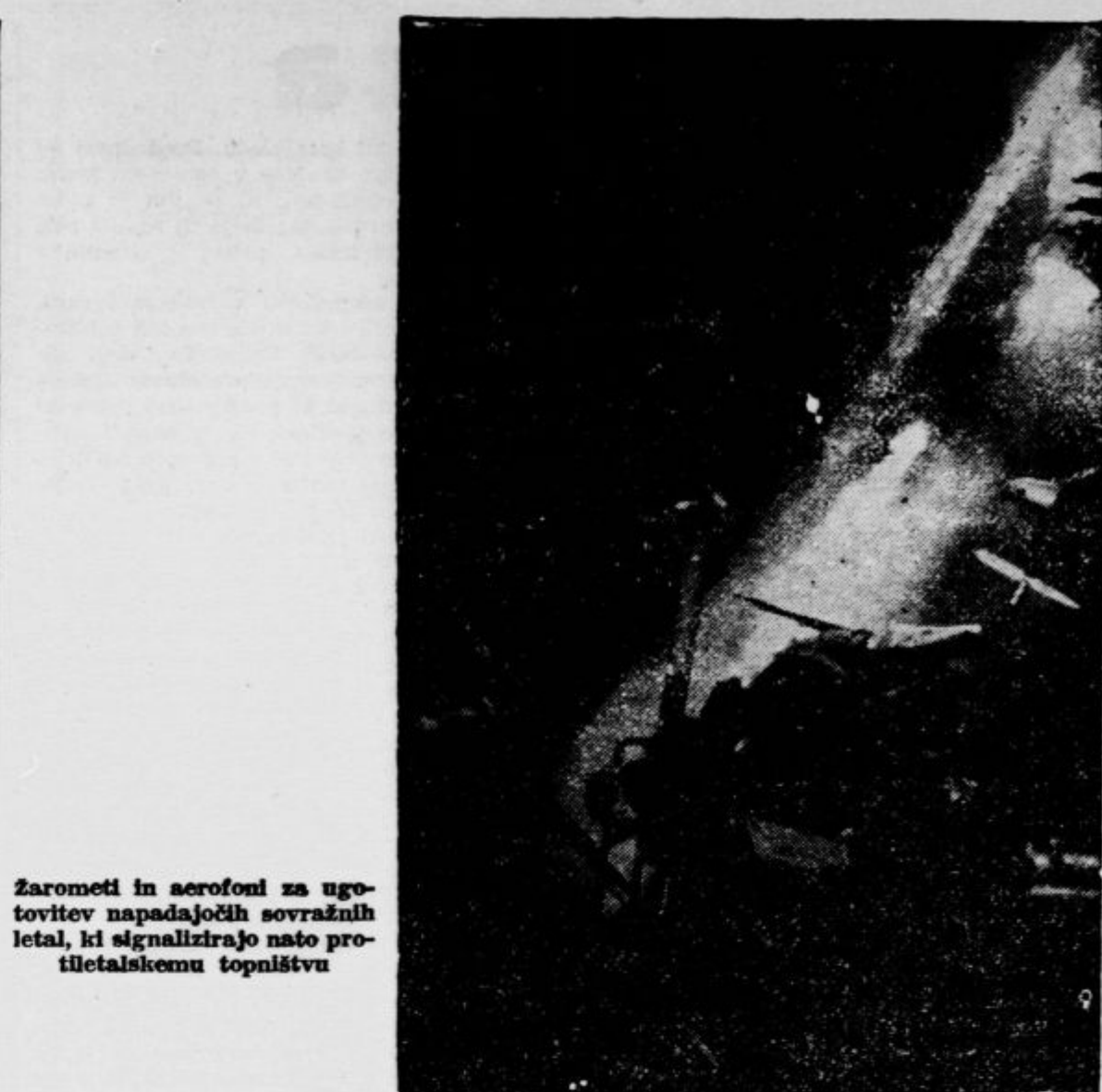
Potem ko so malčki podarili cvetje Visokemu Komisarju in ljubljanskemu županu, je mladina pod vodstvom deklice v zboru zapela. Tedaj je stopil pred maldež knegoškof dr. Rožman ter blagoslovil Otroški raj. Po blagoslovu je dr. Rožman nagovoril malčke ter obrazložil, da je pri blagoslovu molil za to, da bo na tem prostoru zdravje in veselje, mladino pa naj družijo prijateljstvo pri brezskrbnem igranju na tem prostoru, ki je sedaj kraljestvo naše prične mladine. Malčki so pazljivo poslušali njim namenjen govor visokega cerkvenega dostojanstvenika. Potem ko je knegoškof dr. Rožman končal svoj govor, je stopila prednji deklica in mu podarila šopek nagljev.

Mladina se je zbrala okoli škofa, nekaj malčkov mu je pa v zboru deklamiralo Pesem o otroškem igrišču. Mladina je zatem še zapela cerkveno pesem in tako je bil glavni del mladinske slavnosti zaključen. Mladež se je porazgubila na širnem prostoru ter si z najrazličnejšimi igrarji vedrila nedeljsko popoldne. Nekateri so se vozili na vrtljaku, drugi so se podali na gugalnico, ostali se pa podili po zeleni trati: šli so se slepe miši, se lovili okoli otroških vrtnaric, vlekli vrv in tako preskušali svojo mlado moč. Kljub temu da ni bilo sonca, je bilo vseeno precej toplo. Toda ob vodnjaku ni bilo gneče. Malokdo si je z vodo gasil žejo! Zato je bil pa tem večji naval tam, kjer so otrokom delili malinovec, katerega je nedolžni mladeži podarila trdnika Srečko Potnik in drug. Pa tudi sladkorčke je dobila mladina!

Starejši gledalci so se počasi razhajali, toda otroci se niso hoteli nikakor podati domov. Še dolgo časa se je razlegal ob Tivoliskem ribniku mladostni vik mladine, ki se je do sončnega zahoda razveseljevala na Otroškem igrišču.

80 letni ribič rešitelj

Iz Verone poročajo o dogodivščini 80-letnega ribiča Luigijsa Fave. Njegov desetletni vnuk Mario se je vsedel v čoln ter odveslal na odprto morje z namenom, da bi virgel mreže. Nenadoma pa se je dvignil vihar, ki je prekrnil ladjo s 10 letnim dečkom. Dečkov ded, ki je spoznal, da je njegov vnuk v smrtni nevarnosti, je ne glede na svojo starost plnil v vodo in rešil otroka, ki ga je privlekel iz globine 6 m. Obenem je ribič rešil še 40letnega zidarja Guglielma Viola, ki ga je med kopanjem prijel krč ter je bil v nevarnosti, da utone.

Zarometi in aerofoni za ugotovitev napadajočih sovražnih letal, ki signalizirajo nato protiletalskemu topništvu

Novi dolenjski mojstri

Po kratkem razdobju treh mesecev so se v Novem mestu ponovno vršili mojstrski izpiti. K izpitu se je prijavilo večje število kandidatov, katerim se ni bila dana možnost, da bi polagali izpit v prvem letošnjem roku. Zaradi različnih zadržkov pa mnogo prijavljenih kandidatov ni prišlo k izpitu. Kljub temu je polagalo in položilo izpit 19 kandidatov, ki pripadajo 12 obrtnim strokam.

Izpiti so bili v prostorih poverjenstva novomeškega obrtniškega oddelka in jim je predsedoval kot odposlanec Pokrajinskega sveta korporacij g. dr. Josip Pretnar. Vsi kandidati so izpit opravili in dobili naslov mojster. Novi mojstri so postali: Čorč Zvonko (brivec) iz Novega mesta, Prešeren Janez iz Potov vrha, Smolič Janez iz Dol. Prekope, Murn Martin iz Zabaj vasi in Granda Alojzij iz Celovca pri Šmarjeti (vsi čevljarji), Melanšek Ivan (krojač) iz Novega mesta, Pintar Rudolf iz Novega mesta in Mrvar Alojzij iz Bo-

ričevega (oba ključavničarja); Vrbič Bogomir (kovač) iz Regerče vasi, Piletič Jože (lončar) iz Dol. Stare vasi pri St. Jerneju, Šefman Milan (pečar) iz Novega mesta, Cimprman Stanko iz Novega mesta, Kastelic Jože iz Žužemberka, Vidmar Ivan iz Novega mesta in Knafelc Jože iz Cegelnice pri Prečni (vsi mizarji); Kovač Vladimir (mesar) iz Dvora pri Žužemberku, Jančar Ivan (pek) iz Potov vrha, Jeglič Bruno (usnjar) iz Prečne in Hudokiln Peapa (šivilja) iz Dobravci pri Šent Petru.

Res lepo znamenje za naše obrtništvo je, da se celo v današnjih časih mlajša obrtniška generacija prijavlja k polaganju mojstrskih izpitov. Kvalificiranih mojstrov nam posebno na našem podeželju najbolj primanjkuje. Zato se tudi mi pridružujemo čestitkam predsednika izpitne komisije z željo, da bi novi mojstri resnično in povsod z vsemi silami delali za blagor obrtništva in vsega prebivalstva.

Zakaj je okopavanje potrebno

Z okopavanjem in rahljanjem zemlje je priločno tako kakor z zalivanjem, njsvečkrat je obojega premalo. Oboje, izvršeno v zalostni meri in ob pravem času, poveča pridelek in izboljša njegovo kakovost. Z rednim in večkratnim okopavanjem zatiramo plevel, ki jemlje rastlinam hrano in svetlobo, glavna pogoja za uspešno rast in zdrav razvoj pridelkov.

Gnoj, bodisi hlevski, kompost ali umetni, morejo rastline le tedaj povsem izkoristiti, če je zemlja zrahljana in more prodrati v zemljo zrak, ki pomaga razkrajati v zemlji zakopan ali zoran gnoj in tako pripravljati rastlinam hrano. Zato moramo gnoj vedno plitvo spraviti v zemljo, da ima zrak do njega lažji dostop. Pregloboko podoran gnoj ne trohni in ne razpada, ampak zgleni in leži mrtev v zemlji.

Z rednim okopavanjem in rahljanjem zemlje pa pospešimo razvoj bakterij, ki pospešujejo razpadanje organskih snovi in tvorbo rodne zemlje. Koristne bakterije pa delujejo posebno živahno tedaj, če imajo dovolj zraka, odnosno kisika, kar pa se godi le tedaj, če je zemlja okopana in zrahljana.

Tudi voda je za rast in povoljno uspevanje rastlin neobhodno potrebna. Izkušnje so pokazale, da je zemlja pod zrahljanjem površjem bolj vlažna kakor pod trdo in neokopano površino. Zemljaska vlaga se v globokih plasteh pri rahljanju zemlji veliko bolj ohranja. Kolikor bolj suho je vreme,

toliko potrebnejše je večkratno okopavanje in rahljanje zemlje.

Razrahljana in prezračena zemlja se tudi enakomernejše razgreva kakor neokopana. Skorjo, ki se napravi na površju zemlje po močnem dežju ali po zalivanju, je treba čim prej zrobiti z okopavanjem. To velja prav posebno za težke zemlje. Za rahljanje zemlje so najprimernejše vlačilne motike in rahljači.

Iskre

Ne imej opravka z ljudmi, ki so propadli ali se dvignili v življenju. Prvi so občutljivi, drugi brezobzirni.

Navidežno življenje je bolj pogosto kakor navidezna smrt.

Kdor sam sebi ne more koristiti, tudi drugim ni v korist.

V nesreči je lahko, v sreči pa nemogoče — molčati.

Norec živi po lastnih življenjskih izkušnjah, modrijan pa po izkušnjah drugih.

Pazi, da v družbi ne rečeš besede »osele«, ker se vedno lahko kdo čuti prizadetega.

Zivljenje je bolj deloma z lastno, deloma s tujo neumnostjo.

Levo: Mladina, zbrana pred odličniki — Spodaj: Staro in mlado z največjim zanimanjem opazuje nastop mladine na Otroškem igrišču

KULTURNI PREGLED

Strindbergova pravljica

Rojak Avgusta Strindberga, zdravnik Axel Munthe, pripoveduje v uvodu za italijansko izdajo svoje znamenite knjige »La Storia di San Michele«, da vsa »ta nordijska bitja, brez mesa in kosti, še žive v naših legendah in sanjah; mali Gnomi, ki bede ob vzglavju naše mladosti, Elfi, ki plešejo med zaspalimi cvetovi na naših tratah. Malo ljudstvo, ki prinaša hrano medvedom v njihove zimске brloge, strašila, ki hodijo s korakom velikanov po naših gozdovih, — vsi ti so že izginili iz latinskih dežel z zadnjim odmevom Panove piščalke.« Meglene in mirne severne zemlje z njihovo dolgo in zelo mnogo bolj nego sredozemski svet s svojimi jasnimi obzorji in barvnimi nasprotji naklonjene nastajanju pravljic in veri v pravljici bitja. Bridki analitik konfliktov med moškim in žensko, strastni iskatelj zemeljskih in metafizičnih resnic Avgust Strindberg je imel tako rekoč na dosegu roke pravljčno snov, s katero je prepletel svojo igrano »Nevesta s krono«, ki smo jo videli prejšnji teden v naši Drami. Snov iz tistega bogatega fantazijskega sveta, v katerem si je severnjaški človek ustvaril posebnostne simbole za naravne sile, za večni misterij življenja in smrti. V času, ko se je pisec »Očeta« z vso strastno in neutrušeno dušo odvrnil od naturalističnih in psiholoških teorij, ki jih je prenašal v svoje spise, in je skušal skozi neenake naokne znanstvenega iskanja in Swendeborgove mistike dosegati nedogledne daljave življenjskih problemov, je nastala »Nevesta s krono« kot pravljica drama o prirodnih silah in človeških strasteh.

V petih slikah nam prikazuje Strindberg svojevrstni pesniški svet, v katerem

rodinoma zbrše sovraštvo in iz Kerstine žrtve nastaja možnost novega srečnejšega sožitja. Tako pride, kakor pravi režiser C. Debevec v svojem članku »za Velikim petkom — Velika nedelja. Za boletino — uteha. In za trpljenjem — radost. In za pokoro — po žrtvi — odrešenje«. Nad vso bedo človeškega življenja in njegovih zamotanih poti pa odmeva otočna pesem Povodnega moža: »Jaz zaupam, da moj Zvečkar me reši...« Pesem, ki vabi k veri in ljubezni, zakaj brez nje ni ničesar ni sveta.

Strindbergovo »Nevesto s krono« so vpriporili v naši Drami pred štirinajstimi leti v prevodu in režiji Cirila Debeveca, ki je tudi zdaj obnovil to dramatsko pravljico v istem odskem stilu, a z novimi igralskimi sodelavci. Zetadaj je C. Debevec, takrat še na prvi razvojni stopnji svoje tako izrazite umetniške osebnosti, občutil v delih te vrste kos svojega čreda in programatskega hotenja: zgraditi umetniški realizem na stilni osnovi lepega in zvišenege v duhu klasične dramatike in v smislu Kantove estetike. Razmere so pozneje premetale Debeveca na operno področje, kjer je tako uspešno uveljavil svoj živi in plodni čut za dramatske elemente, ostajajoč tudi v glasbenem krogu predstavitev dramskega in dramskega predmeta na problematiko odra in njegovega sveta. V »Nevesti s krono« smo ga mogli spet pozdraviti kot dramskega režiserja; zdi se, da snov te Strindbergove igrice ne bi mogla biti nobenemu izmed dramskih režiserjev tako intimno blizu, kakor je prav C. Debevec. V okviru dekoracij, ki jih je izdelal izkušeni V. Skrušny, s Strindberg-Balatkovo prilagočeno se glasbo, ki jo vodi B. Adamič, ob smotni in premišljeni skrbji za okusne in stilno ustrezajoče kostume, ki jih je zasnovala za to, kakor tudi za vpriporitev »Jorijeve hčere« Jela Wilfanova, je mogel C. Debevec dati »Nevesti s krono«

tisto režijsko enovitost, kakor jo prav posebno potrebuje delo s tako raznorodnimi dramatskimi elementi.

Igralska zasedba je preudarno izbrana. Dvoje glavnih vlog; vloga primitivno ponosne, med zlom in dobrom omahujoče, planinsko neukrotene Kersti in vloga dolinsko krotkega, preko togih spon starokopitne rodbe zraslega Matsa, sloni na veliki umetniški izkušnosti ge. Saričeve in S. Jana. Saričeva, po pravici najbolj uvaževana v vlogah, ki zahtevajo psihološke poglobljenosti in subtilnih odtenkov, nas je kot Kersti osvojila in prepričala z nasprotnim; z robustno in hudobno žensko, detomorilko, ki išče v ponizanju in trpljenju poti k odrešitvi. Kerstina oseba, gledana v kontrastu med prvo in četrto silo, je razodevala vzlic vse poudarjeni sili in strastnosti poteze rastoče in sproščajoče se notranje plemenitosti. Janov Mats je takisto nemoloko nenavaden v galeriji njegovih dosedanjih oseb: mehak, malce naiven kmečki mladenič iz mlina, dober in pozoren v svoji ljubezni do Kersti in pristen v ljubezni do otroka, ki postane žrtev Kerstinega hrepenenja po nezaljubljeni deviški kroni in Babičinih spletih. Izmed ostalih oseb je treba posebej poudariti igralsko izdelanost Kerstine matere Brite (Mira Danilova), župana (M. Skrbinšek) in ribiča (Koščič, do neke mere tudi Babice (Rakarjeva), s čimer niso omalovaževane manjše vloge (Potokar, Gale, Cesar, Saričeva, Presetnik, Gabrijelečičeva, Nakrst i. dr.). Čisto svojevrsten delež pa je dal igralsko in pevsko C. Debevec s svojim Povodnim možem. Dobro so tudi nastopajoči otroci.

Strindbergova pravljica sodi med one drame, ki najbolj učinkujejo v ustreznem sezonskem okviru, zato bi jo morali dajati pred pomladjo, ko je tudi v gledalcu ne-

kaj te, včasih podzavestne poezije boja med svetlobo in temo, toplo in mrazom, ter hrepenenja po vstajenju prirode in človeka. V poljetju je čustvena sprejemljivost za take igre že manjša. Vzlic temu zaznamuje lep uspeh.

D'Albert: Mrtve oči

Premiera D'Albertove opere »Mrtve oči« je imela v naši izvedbi dne 9. t. m. zelo lep uspeh zaradi izvrstne priprave. Glede na glasbeni del je to zasluga dirigenta Sama Hubada, ki je imel s tem svoj operni debut. Rešil ga je kakor ne zlepa kdo pred njim. Nočem delati krivice drugim opernim dirigentom, ki izpolnjujejo dolžnosti v težkih razmerah daleč preko mere. Toda v Hubadu je na izredno ugoden način združen nekaj izpogrešljivih lastnosti, katerih pri dirigentu dobrega kova nujno zahtevamo. Predvsem ima mladi moč dobro intuicijo, s katero usmerja svoje močno čustvovanje v pravo smer, potem pa ima tudi voljo, da zvok, kakor si ga predstavlja, do kraja — ali vsaj do kraja — izpelje. Zato pa je treba znanja, resnosti pri demu in ugleda pri orkestru, česar mu vsega, kakor se zdi, ne manjka. Dobre strani njegove interpretacije so se pokazale posebno v znatnem dinamičnem razmahu bujne D'Albertove muzike, kjer je Hubad dostikrat nevarno gosto instrumentacijo prav omeril glede na moč posameznih instrumentalnih skupin. Vzorna je ponekod bila njegova spremljava, a povsod neoporečna normalnemu glasbenemu čutu ustrezajoča tempa.

Hubadu je najbrže botroval izkušen Debevec, v kolikor sta tu beseda in glasa strnjena. Debevec, s svojo človeško živo interpretacijo dejanja, je »retnil« vplivati na dirigenta (katerega odlike zato niso nič manjše) seveda le v splošnem pojmovanju, ne specifično glasbeno. Saj je

Kronika

Smrt dveh senatorjev. V Rimu je umrl senator Massimo Di Donato. Bil je rojen leta 1874. Ter je po svojih visokoškolskih študijah nastopil službo pri finančnem ministrstvu v Rimu. Leta 1915. je bil imenovan za državnega tajnika. V svetovni vojni je bil od leta 1915—1918 član vrhovnega sodišča za vojsko in mornarico ter član komisije za interniranje tujcev. — Poleg senatorja Di Donata je umrl tudi senator Eugenio Maury, doma iz Cerignole pri Foggii. Pokojnik je bil iz bogate kmečke družine. Leta 1890. je bil izvoljen za poslanca v rimski zbornici, čez pet let je vnovič dobil poslanski mandat in ostal je stalno zastopal svoj okraj v parlamentu. V svetovni vojni je zastopal desničarski blok italijanskega parlamenta na sestankih v Rimu, Parizu in Londonu, kjer je imela tedaj medparlamentarna urija svoja zborovanja.

3000 delavk je odšlo na zdravljenje v planine. Odsel ženskih fašijev v Milano je določil letos 3000 delavk za zdravljenje v raznih planinskih krajih. Kolonije bodo vodile zaupnice ženskih fašijev, ki so pripravile že prvi transport 392 delavk za odhod v gorska okrevališča.

Razstava italijanske umetnosti v Parizu. V navzočnosti italijanskega in nemškega poslanca, generalnih konzulov obeh držav ter v prisotnosti zastopnika francoske vlade je bila te dni v Parizu v prostih Enita otvorena razstava italijanskih likovnih umetnikov v Parizu. Razstavljena so kiparska in slikarska dela živih umetnikov.

Prve sprevodnice na vlakih. Na področju milanske železniške direkcije so se pojavile v zadnjih dneh prve ženske, ki nadomeščajo moške sprevodnike pri vlakih in mostičke osebje v pisarnah.

Popis živine. Minister za kmetijstvo v Rimu je odredil, popis živine na dan 20. julija t. l. Zadnji takšen popis živine iz leta 1942. je pokazal, da živinoreja v Italiji zaradi vojnih razmer ni posebno prizadeta. Leta 1940. je imela Italija 761.000 konj, 889.000 oslov, 414.000 mežgov, 9,6 milijonov govej, 3,2 milijona prašičev, 7,8 milijonov ovac, in 1,8 milijona koz.

Sibirski doživljaji v knjižni izdaji. Giovanni Moderz je bil vojni ujetnik v Rusiji in dvakrat deportiran v Sibirijo, kjer je preživel 20 let. Publicist Vladimiro De Marco je zbral njegove vtise ter jih objavil najprej v listih, zdaj pa so izšli ti članki v knjižni izdaji v knjigarni Floriana Zigotija v Triestu. Knjiga je opremljena s številnimi fotografijami.

Prekop Bergamo—Brescia—Mincio—Pad. Pod predsedstvom senatorja Suarda se je te dni v vladni palači v Bergamu sestel upravni svet za prekop Bergamo—Brescia—Mincio—Pad. Na sestanku je bila razprava o potrebnih delih, ki naj pripomorejo k plovnosti imenovanega prekopa. Ta rečna zveza bo raznim krajem v veliko olajšanje ter bo okreplila tudi trgovinske zveze.

Cene za tipizirano obutev. Pristojne oblasti so izdale cenik za zimsko obutev, ki bo v prodaji od 1. oktobra dalje. Možki čevlji so razdeljeni na tri kategorije: A za 150, B za 140 in C za 81 lir. Ženski čevlji kategorije A bodo veljali 140, kategorije B 134, kategorije C pa 67 lir. Tudi čevlji za otroke so kategorizirani ter se cene zanje ravna po velikosti.

Sir za proizvajalce mleka. Minister za kmetijstvo je določil, da pripada proizvajalcem mleka, ki oddajajo mleko v določene sirarnice, po 3 kg sirna letno za vsako osebo skupnega gospodinjstva. Za izdelovalce sira se ta obrok poviša v dolinskih krajih na 6 kg letno, v planinskih predelih pa na 12 kg.

Ukraden denar je izročila spovednica. Pred dnevi je izročila neka mati v Triestu svoji 14letni hčerki bankovec za 100 lir v naročilo, naj gre k peku po kruh. Deklica je v pekarni položila bankovec na mizo ter se za trenutek ozrla drugam. V tem času je bankovec izginil z mize. Pred dnevi je prišla v dom cerkev v Triestu starejša ženska, stopila v spovednico, opravila spoved in na koncu pomolila skozi linco spovednik bankovec za 100 lir s poljnilom, kakor je prišla do njega. Spovednik je poskrbel, da je prišel bankovec na svoje mesto, s čimer je bila tatvina pojasnjena, okradenica pa je dobila zadostitev.

Zvest pes. Lani v novembru, ko je bila Genova bombardirana, je kmet Pittaluga iz Sestri Levante odvedel tudi svojega psa v zaklonišče. Po končanem letalskem alar-

mu je pes izginil brez sledu. Pred dnevi so člani Pittalugove družine v domačem kraju nenadoma ugledali psa, ki se jim je začel dobrikati. Ugotovili so, da je to njihov pes, ki je na čuden način prišel iz Genove v Sestri Levante.

Posledice zasneposti v kinematografu. V kinematografu Poiteuma v Adria pri Rovigu je 11letni deček Carlo Tomasselli zaspal na klopi pri zadnji predstavi. Zjutraj ob 2.30 se je zbudil in prestrašen pogledal okrog sebe, ko je videl, da je sam v dvorani. Na prosto je prišel s pomočjo nočnega čuvaja, ki je pa moral zbuditi gospodarja, da je lahko spustil dečka domov.

Spopad med cigani. Na področju Davi Ligure se je 25letni ciganski mešetar Arturo Cena spri s svojimi tovariši, ki so se po starem ciganskem običaju vrgli na prepiriljiva z noži. V spopadu je bilo več ciganov ranjenih in aretiranih. Zaprti so tudi ciganko Mario Claudio, ki se je vmešala v rabuko ter je cigane podžigala k osveti.

Zastrupljenje z vinom. Pred letom dni je v bolnišnici v Nizzi Monferrato umrl 60letni Angelo Ferrero iz Serole. Obdukcija je pokazala, da je smrt nastopila zaradi zastrupljenja z vinom. Uvedli so preiskavo, pri kateri so dognali, da sta dva neznanca vsula v kupico vina, ki sta ga ponudila Ferreru, strup, ki je povzročil smrt.

Eleganca je izdala tatu. Enricu Romanu iz Cantuja je bilo pred nekaj dnevi ukradenih 6 bankovcev po 100 lir. Mož je hranil denar v neki skrinjici. Ker je predstavljalo teh 600 lir vse Romanove prihranke, je bil mož po tatvini zelo vznemirljen in je stvar ovdal policiji. Naljudje je naneslo, da so karabinjerji kmalu nato prišli 24letnega postopca Giovannija Borgnovo, ki je bil za svoje razmere nenavadno dobro obvečen. Začeli so ga zasliševati in res se je izkazalo, da je on izvršil tatvino. Spravili so ga pod ključ.

Slepec je pade v vodo. 83letni Marco Rinaldi iz Terrare je šel proti svojemu domu. Moral je prečkati most, toda narasla voda ga je izvalila na napačno pot, da je padel v strugo reke. Prizor je videl mladenič Licio Prandi, ki je takoj planil za starcem ter ga prinesel do brega. Vendar je doživljal starca tako izmučil, da je kmalu nato umrl.

IZ LJUBLJANE

Novi grobovi. Preminila je gospa Apolonia Hafnerjeva, rojena Grajzar. Za njo žalujejo soprog, otroci in drugo sorodstvo. Pogreb blage pokojnice bo v torek ob pol 15. iz kapelice sv. Jozefa na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — V Kozarjah je preminil posestnik in sedlar gospod Jakob Trobec ml. Zapušta ženo, tri sinove, starše, brate, sestre in drugo sorodstvo. K večnemu počitku ga bodo spremlili v torek ob 9. dobljene iz hiše žalosti na pokopališču na Dobrovi. — V nedeljo popoldne so pokopali na pokopališču pri Sv. Križu hišnega posestnika in železniškega zvančnika v pok. g. Jerneja Kešeta. Umrl je uslužbenec splošne bolnišnice gospod Jože Turčinovič. Na zadnji poti so ga spremlili večerj za žal na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnik naj bo ohranjal lep spomin, nihaljem svojem pa izkako iskreno občuduje.

Spet imamo malo sonca. Ze od petka v Ljubljani ni deževalo, sonca pa tudi nimamo nič kaj več. Nedelja je bila večji del oblačna, tako da so prišli na svoj račun le najvnetejši kopalci. Ponedeljsko jutro je bilo brez megle, čez dan pa je v presledkih sijalo tudi sonce. Napovedovalci vremena v Zvezdi obeta dež. Zračni tlak se v zadnjih treh dneh ni mnogo spreminjal in je barometer večerj zjutraj kazal 763 mm. Najvišja temperatura v nedeljo čez dan je bila 23,6° C, večerj zjutraj pa je termometer zabeležil najnižjo temperaturo 14,9° C.

Cepljenje zoper davico za zamudnike. Zopetno cepjenje proti davici, ki je bilo razglašeno in opravljeno že pred več tedni na pregledu vpisanih obvezancev ni izpadlo tako kakor je mestni fizikar od staršev pričakoval. Čudimo se, da starši tega cepjenja za obvarovanje otrok pred davico ne smatrajo za tako potrebno in resno, kot bi upravičeno pričakovali. Objavili smo že večkrat, da je to cepljenje obvezno in da bodo starši onih otrok ki se cepjenja ne bodo udeležili, kaznovani. Da pokažemo dobro voljo in ne bo treba proti staršem, ki niso pripeljali svojih otrok ne k prvemu, drugemu ali tretjemu

ljenim soprogom, igralsko močan zlasti v spoznanju, da je njegova slepa žena spregledala. Ta odlični igralec je na sceni vedno prepričan o svoji resnosti. Visoki nivo njegovih vlog dokazuje predvsem igralsko podajanje z mimiko in kretnjami, polnimi neke moške moči. Posebej naj omenim se Polajnarjevo, kot glasovno zelo dobro služabnico Myrtoklino, ki se je v Heybalovi tudi barvno ujela. Banovca, ki je v vlogi pastirja pevsko naravnost presenetil, tako se je proti sredi prologa razvil v moči in lepem izrazu, ter Anžlovarja, tega uporabnega igralca, ki tudi v najtežjih operah ne odpove s svojimi simpatičnimi lastnostmi, med katerimi je poleg ugodne zunanje pojave in jako pravičnega pojmovanja vloge tudi dokaj čeden glas. Krasno vlogo Marje iz Magdale poje Franja Golobova, ta vzorna pevka, katere nastop je ginljiv bodisi glede na njen izredni glas in način petja, kakor tudi na pojav v lepem kostumu. Njen spev o Kristusu je prav za prav notranji višek dejanja. Takrat čutimo, da gre za to, kar ona pripoveduje, in ne za vse druge dramatične scene. Teda Golobova zna tudi podati ta lepi tekst, da "gane najtrša srca. Ena sama tako doživljena scena je tehtnejša od ne vem kakšnih religioznih propovedovanj. Ta skoraj nekoliko oratorijska, mirna in plemenita mesta, so največja odlika Golobove. — Manjše vloge so razdeljene med Karlovočev. Na katere smo pevsko seveda takoj pozorni, obe mladi Stritarjevi, ki se odlikujeta s svežima glasovima, dalje med Poličev. Ramšakovo in glasovno vedno dobrega Dolničarja. Majhni vlogi imata tudi Sanci in Rus, ki igra dva posrečeni judovski figuri. Zbor je igralako živ in glasbeno dober. Ostali so delavci so isti kot običajno.

Marijan Lipovšek.

cepljenju, izvajati strogi kazenski odredbi, ki jih določa zakon, bo za zamudnike ta teden izjemoma še cepjenje in to od 13. t. m. do vključno 20. t. m. od 4. do 5. popoldne v prostorih mestnega fizikata v Mestnem domu na Krekovem trgu. Oni starši, ki se tudi temu poslednjemu pozivu ne bodo odzvali in se ne bodo zadostno opravičili, bodo občutili kazenske odredbe zakona.

Po številnih orkestralnih koncertih bo priredil Ljubljanski zvon 19. t. m. v veliki dvorani hotela Union zborovski koncert, na katerega sporedu so zastopani po večini skladatelji današnjega časa. Koncerti Ljubljanskega Zvona so bili vedno na dostojni umetniški višini in gotovo je njegov vodja Matul Dore pripravil svoj zbor tako, da bo zadovoljil poslušalce, tako glede izbire pesmi kakor glede izvajanja samega. V prvem in zadnjem delu sporeda bomo slišali umetne, v srednjem delu pa narodne pesmi. Med prvim in drugim delom bo zapel operni pevec — basist Lupaš Fric troje pesmi, in sicer po eno Bučarjevo, Pavčičevo in Preločičevo. Opozarjamo občinstvo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji v Matični knjižarni.

Na državni klasični gimnaziji bodo sprejemni izpiti za prvi razred srednjih šol dne 23. in 24. julija. Učenci naj pridejo dne 23. t. m. ob 8. v novo uršulinsko poslopje v Šubičevi ulici in prineso s seboj peresnike, papir pa dobe v šoli. Kdor še ni izročil ravnateljstvu rojstnega lista in spričevala o 4. razredu ljudske šole, mora prinesiti tudi dve listini s seboj in ju oddati v ravnateljstvu pisarni pred izpiztom. Izpiti bodo končani v soboto, dne 24. t. m., okrog 18. — Ravnateljstvo.

Sprejemni izpiti na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani se bodo pričeli v petek, 23. julija, ob 8. zjutraj v poslopju Trgovske akademije (poleg vladne palače).

Islandski ribič je najboljši roman znanega francoskega romanopisca Pierre Loti-ja. Pisatelj slika z živo besedo zanimivosti pomorskega življenja — opisuje pestrost eksotičnega življenja ter mojstrsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovensko g. Vladimir Levstik in je delo pravkar izšlo v založbi Knjižarne Tiskovne družbe v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

DOLOREX tablete proti zoboboli. — V lekarnah Lj. 250.

Bloke vsake velikosti, za urade, obrate, zdravnike, natekarje itd. dobite v Knjižarni Tiskovne družbe, Selenburgova ul. 3.

Za slepe daruje Dr. Elza Soss Lir 150 namestov cvetja na grob ge. Tanje Ehrlich-Zerjavove.

Za društvo slepih daruje g. Lenčar 100 lir namestov venca na krsto pok. ge. Ehrlichove.

Nesreče. Na slamerznici si je porazela prste na desnici 12letna hčerka posestnika Franja Zadnikarjeva iz Črne vasi. Z zlomljeno desno nogo so pripeljali v bolnišnico 53letno posestnico Nežo Veselovo z Blok. Levico si je poškodovala 36letni mlaz Franca Novak iz Ljubljane. 50letnega delavca Antona Lipničarja je prdsulo tako, da ima hudo poškodovano levo nogo. Desnico si je zlomila pri padcu 60letna posestnica Marija Krašovecova iz Velikih Lašč. Desno nogo pa si je zlomila pri padcu 21letna hčerka posestnika Ivana Bohanova iz Mokronoga. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice.

Iz Novoga mesta

Vreme je še kupa. Lepo vreme, ki ga je prinesel julij, je bilo le kratkotrajno, vendar je zadostovalo, da so Dolenjci pospravili krmo. Tudi žetev se je pričela v lepem vremenu, vendar je že v sredo 13. popoldne močan naliiv ovrnil daljnjo žetev. Proti popoldneu se je nebo zjasnilo in v lepem sončnem vremenu je dolenjski kmetovalec hotel, da pospravi ta največje poljski pridelek. V četrtek je bilo nebo ves dan prepuščeno z gostimi oblaki in le od časa do časa je sonce za kratek čas pokukalo izza oblakov. V noči na petek se je med strahovitim bliskanjem in grmenjem sprostila na Dolenjskem strašna nevihta. V petek zjutraj je bilo nebo še vedno gosto oblačeno in je temperatura občutno padla ter je znašala 13,2 stopinj Celzija. Preko dneva pa se je ozračje le malenkostno ogrelo in je znašala najvišja dnevna temperatura 20,3 stopinj Celzija. V glavnem so dolenjski kmetovalci kljub slabemu vremenu uspeli pravočasno požeti žito. Vreme ni povzročilo prevelike škode, razen v vinogradih, kjer se že pojavlja v večjem obsegu nevarna peronospora.

Življenje in smrt. V mesecu juniju je bilo v kapiteljski in šmihelski župniji rojenih 23 otrok, od tega 12 deklet in par dvojčkov. Poročila sta se Lovat Aldo in Sodič Stanka. Umrli so: Kosec Jakrb iz Brusnice, Zarabec Marija iz št. Petra, Kastelic Jože iz Novega mesta, Pungertar Jože iz Novega mesta, Kovačč Magdalena iz Podgrada, Ferjančič Franc iz Novega mesta, Vozel Olga iz Novega mesta, Matkovič Malka iz Dragatstva, Glob Jozefa iz Bile vasi, Serbič Jozefa iz Stranjske vasi, Filčenič Marija iz Novega mesta.

Spodnje Štajersko

Novi grobovi. V Mariboru so umrli: viničar Anton Znidaric iz Ljutomer, 35 letni vžji kontrolor Waldemar Tschasi in 50 letni pisecnik Vincenc Schwar. V Vojniku je v 80. letu starosti umrl orožniški stražmojster v pokolu Franc Kocipec.

Pogreb Franca Bizjaka je bil v četrtek v Rečici ob Paki. Pogrebni sprevod se je pomikal iz dvorane Heitmatbunda na pokopališče. Igrala je rudarska godba iz Šostanje. Pogreba se je udeležilo nad pet sto ljudi. Ob grobu se je poslovlj od pokopnega okrožni uradni vodja Pajdasch.

Poročilo so se v Braslovčah posestnikov sin Ferdinand Kok in Alojzija Podbregarjeva, poljski delavec Viktor Korun in Pavla Herodečeva, pomožni stražnik Karel Tajnske in kuharica Marija Dobovčnikova, posestnik Jernej Mežnar in hišna pomočnica Barbara Fijavževa, poljski delavec Franc Herodeč in kuharica Marija Boltinkova, poljski delavec Jože Hribernik in poljska delavka Antonija Mrakova, krojaški pomočnik Stanislav Knavs in krojaška pomočnica Ljudmila Tevžičeva, posestnik Martin Skumšek in Marija Cizljeva. V Središču so se poročili Franc Ožek in Jo-

Osne Oborožene sile na nogometni tekmi med italijanskimi in nemškimi vojniki v Atenah

žefina Horvata, Ivan Najžar in Marija Prlegarjeva, Anton Korumič in Rozalija Brumnova, Stefan Škorjanc in Viktorija Nadičeva, Anton Čulek in Sabina Lukmanova. V Vuhredu so se poročili Ludyk Lesjak in Ivan Plošnikova ter Jakob Kajzer in Marija Vebrova.

Odlikovani Lboječani. Štajerski listi poročajo, da je bil nedesetnik Ivan Pintarič iz Lboja za hrabrost odlikovan z železnim križem 2. stopnje.

Tečaji za kmetško mladino. V Halozah in Slovenskih gorah prirejajo tečaje za kmetško mladino. V tečajih se mladina uči reda, sporta in iger. Tečaji trajajo po 3 mesece.

Sadjarji v celjskem okrožju so zelo dejavni. Nemški listi poročajo, da se sadjarstvo na Spodnjem štajerskem lepo razvija. Samo v celjskem okrožju je 1.221.700 sadnih dreves. Na omenjenem področju deluje 34 sadjarskih in vrtnarskih društev, v katerih je vključenih 6618 članov.

Konca školskega leta na gospodarski šoli v Celju. Pretedni četrtek je bila na gospodarski šoli v Celju zaključna slovesnost z razdelitvijo letnih spričeval. Ravnatelj zavrača je absolvente pogovoril s prireditelji besedil in jih pozval, naj se izkažejo vredne izbranega poklica.

Igralec iz Zaleca so gostovali v Celju. V veliki dvorani Nemškega doma v Celju je v torek gostovala žalska gledališka družina. Vodstvo žalske kulturne skupnosti ima Geisler, artistični vodja pa je Schaban. Žalska igralrska skupina je pred tem gostovala že v Novem Celju in okolških krajih. E. Padnaseh je v mariborskem dnevniku napisal, da je žalska igralrska skupina gotovo na prvem mestu.

Mrtvo so našli v Stanovanju. Na Koroki cest v Mariboru so našli v rženem stanovanju mrtvo 65letno perico Marjano Šnajderjevo. Umrla je zaradi srčne slabosti.

Truplo Karla Duha so našli. Poročali smo že, da je v reketu ribniku utonil 13letni strojni ključavničar Karel Duh iz Zgornjega Radvanja. Voda je pred dnevi naplavila njegovo truplo in je bil pogreb v petek v Studencih.

Nesreče. Pri obdelovanju lesa si je odsekali palec na levici 49letni vinčar Konrad Ballič iz Sv. Jakoba v Slovenskih gorah. S kolegom se je začel v nek vž 18letni trgovski nameštene Karel Jelen iz Studencev in si poškodoval desno nogo in hrbtenico. 29letna Marija Osterševa si je pri padcu zlomila desno nogo. 70letna vdova Marija Volimajerjeva iz Studencev je tako nesrečno padla, da ima poškodbe po vsem telesu. Pri čiščenju vaza se je ponesrečil 32letni hlapec Franca Zivkovič iz Studencev. Na levo nogo mu je padlo 100 kg težko kolo.

Zaradi nasilnosti je bil pred izrednim sodiščem v Gradcu obsojen 20letni v Poknu pristojni poljski delavec Ludyk Decmar. Zadnje čase je svojo delodajalco večkrat nadlegoval, nasilen pa je bil tudi proti neki domov se vračajoči ženski.

Z Gorenjskega

Frontni vojaki na Bledu. Nedavno je povabilo okrožno vodstvo v Radovljici neko vojaško edinico na Blel. Vojaki so preživel poslednje ure v domovini, kakor počiva gorenjski tečnik, kolikor mogoče prijetno. V lepo okrašeni kazinski dvorani Parkhoteli jih je pozdravil okrožni uradni vodja Matšehy, kjer so bili tudi obdarovani. Na koncu je okrožni vodja dr. Hochstetner spregovoril odhajajočim vojakom svoje najboljšie želje za srečno pot.

Umrli so: Katarina Dobničarjeva iz Topola, Marjeta Tehovnikova iz Zlobov in Marija Narobe z Rakovnika. V Zalošah je umrla v 54. letu starosti žena železničarskega uslužbenca Matveža Bertoncija. V Tacnu je dne 30. junija umrla za pljučnico slikarski in pleskarski mojster Anton Čizman. Pokojnik, ki je dočakal starost 61 let, je bil 36 let član prostovoljnih gasilcev v Tacnu. Zapuščila vdovo in 7 otrok. Nadalje so umrli Ivan Jagodic iz Raven, Ivana Lahova iz Cerklje, Ivan Rebernik iz Raven, Marjana Pavličeva iz Dvora, Ana Dunčeva iz Sv. Križa in Katarina Klemenčeva iz Pristave. V Mošnjah je preminil Franc Kobler, v Mlaki pa Gertruda Omanova.

Iz Hrvatske

Diplomirani so bili na 4letni Visoki pedagoški šoli v Zagrebu v šolskem letu 1942/43 naslednji slovenski kandidati: Glavnik Milica iz Ljutomer, Zora Aržić-Lampretova iz Ljubljane, Kopriva Avgust iz Ptuja in Vaupotič Ivan iz Maribora. Cestitamo! Novi državni svetniki, S Poglavnikovo odredbo so bili imenovani za državne svetnike dr. Ivo Petrič, Marijan šimič in dr. Ivan Krajčič.

Slovaški letalci so zapustili Zagreb. Odposlanstvo slovaških letalcev pod poveljstvom polkovnika Ballaya, ki je vrnilo obisk hrvaških letalcev na Slovaškem, se je prel tednom vrnilo v domovino. Na zagrebškem letališču so se poslovili od slo-

vaških letalcev general Vlado Kren z višjimi poveljniki hrvaškega letalstva.

Sodelovanje hrvaške in bolgarske pravoslavne cerkve. V Bolgariji pričakujejo zastopnika hrvaške pravoslavne cerkve, ki bo navezal oficijelne stike z bolgarsko cerkvijo v svrhu medsebojnega sodelovanja. Tudi vprašanje študija hrvaških semenišnikov v bolgarskih teoloških seminarjih bodo na sestanku obravnavali.

Lepo vreme na Hrvaškem. Iz Zagreba poroča »Nova Hrvatska«, da se čez letošnje vreme ne more nihče pritoževati. Kmet in mešan sta prišla na svoj račun, ker se z lepimi, vročimi, sončnimi dnevi vstrijto tudi deževni. Dopisnik naveduje svoje poročilo, da huda vročina vabi ljudi iz mesta v prirodo, poseben na obale Save. Predzadnje nedelje je bilo tam zbranih 20.000 Zagrebčanov. Listi opozarjajo ljudi na opreznost, ker so doslej že trije kopalci utonili. Vse tri nesreče pa so se zgodile na mestih, kjer je kopanje prepovedano.

Pet žrtev prometne nesreče. Na križišču Frankopanske ulice v Zagrebu se je zgodila huda prometna nesreča. Šofer nekakega osebnega avtomobila je svoje vozilo naglo okrenil, da ne bi trčilo s tramvajem, toda zavozel je na pločnik in tam podri stavbenika Josipa Rakusa, ki je bil hudo poškodovan na levi nogi, opekarskega mojstra Josipa Svetličica, ki si je zlomil desno nogo, nadalje Marijo Plesličeva, ki ima prav tako zlomljeno desno nogo, in natakarja Nikola B-zikova, ki ga je sunek vrigel v izlozbo bližnje trgovine, tako da se je porezal po hrbtu. Lažje poškodovana je tudi 6letna hčerka Plesličeva, Reševalci so ponesrečence pripeljali v bolnišnico usmiljenih ester.

Iz Srbije

Slovo italijanskega poslanika. Pred dnevi je zapustil Beograd italijanski poslanik Mameli in odpotoval na svoje službeno mesto v Scfio. Na kolodvoru so se od njega poslovili zastopnik vojaškega poveljstva za Srbijo general Lončar, pooblaščenec zunanjeja ministristva in vodje ostalih diplomatskih zastopstev.

Radijska ura za delavce v Boru. Beograjska vojaška radijska postaja je začela oddajati vesele ure za delavce v Boru. Zadnje taksi prireditve je bila v torek v Uf-nem gledališču »Beograd«, kjer so nastopili radijski orkester, gledališki igralci in novi jazz orkester beograjskega vojaškega radija. Na prireditvi je bilo zbranih 100.000 d'narjev, ki so jih namenili za delavsko knjižnico in časopise v Borovu.

Letno tabloirše za kmete. Dne 10. julija je bil odprt prvi letonjski tabor za kmete v okolič Skoplja. Poletje bo tam prebilo po sto kmetov v dveh izmenah.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik šteje 9. ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. **Kruh** iz enotne moke v kosih do 400 g 2,30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2,20 lire; **testenine** iz enotne moke 3,90 lire za kg; enotna pšenična moka 2,70 lire; enotna koruzna moka 2,20 lire; riž navadni 2,70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. **Jedilno olje** (olivno) 14,70 lire za liter; **surovo maslo** 28,40 lire za kg; slanina sojena 19 lir za kg; **masl** 17 lir za kg.
3. **Mleko**, 4% vinskih 6,35 lire za liter.
4. **Kisla** 2,50 lire za liter; **kondenzirano mleko** v dozah po 880 g 15,90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7,55 lire za dozo.
5. **Sladkor**: sladkorna sipa 8,25 lire za kg, v kockah 8,35 lire.
6. **Mehka drva**, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33,60 lire za stot; mehki roblanci (žamjanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; **enotno mlno**, ki vsebuje 23—27% kisline, 4,10 lire za kg.

Radio Ljubljana

TOREK, 13. JULIA 1943/XXXI.
7.30: Napravi in romane. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovensčini. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 13.45: Pisana glasba. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Narodnega orkestra, vodi dirigent D. M. Štanjanc. — Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovensčini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.10: Pet minut gosпода X. 17.15: Koncert pianistke Marte Bizjak-Vajkalo. 17.40: Lahka glasba. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Politični komentar v slovensčini. 20.00: Napoved časa. Poročila v italijansčini. 20.20: Priporobe k dogodkom. 20.40: V deželj romane. 21.35: Sinja fantazija — vodi dirigent Petrala. 22.05: Predavanje v slovensčini. 22.15: Moderne pesmi vodi dirigent Zeme. 22.45: Poročila v italijansčini.

Ostale vloge so primerno razdeljene. Lep lik je ustvaril Primožič s pohab-

MODA IN DOM

Namesto bluze

Pri nadenjuji štednji nikakor ne kaže, da bi si k lahku kostumu, ki ga nosimo spomladi in poleti, omislile po več bluz. Kakor pa veste, nam tudi pri tej priliki pomaga moda s svojo iznajdljivostjo. Predprsniki, ki imajo videz sprednjega dela bluze, niso nič novega — že nekaj let je tega, da nam je moda prinesla to originalno domisljico. Ali kar je bilo pred nekaj leti samo prijetno modno igranje, je v sedanjih okolnostih postalo nujnost. Saj si

lahko kar precej izračunamo, koliko blaga in denarja prisedimo, če si namesto treh lahkih bluz napravimo tri predprsnike v različnih barvah, ki jih lahko izdelamo tudi iz raznih ostankov lahkega tkaniva ali svile. Predprsniki, ki ga predočuje naša skica, je iz belega batista in okrašen s presitimi robčki in čipkastimi vložki ter ustrezajočimi čipkami. Seveda ima tak ljubec in eleganten predprsnik tudi svojo slabost: nad njim sicer lahko odpremo jopico, da se pokažejo čipke in robčki v vsej svoji prelesti, jopice pa ne smemo sleči, ker bi sicer izdale, da naša prelepa bluz nima ne hrbita ne rokavov!

Lepi lasje

Poleti smo se ženske navade, da hodimo kar brez klobuka. To je prijetno in poceni. Seveda pa je v tem primeru večje važnosti kakor prej, kakšni so naši lasje. Zavedati se moramo, da brez klobuka lasje dosti bolj trpijo, ker so izpostavljeni vetru, soncu in prahu.

Mati

(V spomin pokojni ge. Petri Lenardičevi)

Ali si mislila takrat, draga mati, ko sva se poslovljala pred leti, da je to najino poslednje srečanje. Kako težko si se ločila, kakor da bi že tedaj slutila, da se ne bova nikoli več videla. Stala si na pragu naše hiše ter gledala za menoj, ko sem odhajal. »Zbogom!« si mi zaklicala poslednjič in veter je še enkrat prinesel Tvoj glas za menoj. Še dolgo si takrat slonela na vratih in si brisala solze. Zamišljena si se ozirala na lipo pred hišo in gledala, kako odnaša veter list za listom. »Ah!«, si se tolažila, »ko bo lipo zopet zelenela, se bo vrnil domov...«

In lipo pred domačo hišo je že drugič ozelenela, Ti, uboga mati, pa si še vedno čakala in upala, da se Ti bo izpolnila želja. Neprestana skrb za svoje otroke in vse tiste, ki so Ti bili dragi, Ti je vedno bolj razjedala šibko zdravje. V skrbi za druge si čisto pozabila nase. Prejel sem Tvoje poslednje besede. S težko, izmučeno roko si mi pripisala na rob pisma: »Mi je že boljše...« Svojemu sinu si napisala poslednjo tolažbo v življenju, ker mu nisi hotela ničesar potožiti; spet samo zato, da bi mu olajšala trpke ure. Kako dobro sem razumel tudi to poslednjo žrtev, ki si mi jo podarila!

Napisal sem Ti bodrilno pismo. Za Tvoj god sem Ti pisal, da se spomni name takrat, ko Ti bodo okrasili sobo z rožami. Dokler sem bil doma, sem Ti na ta dan vedno prinesel cvetja z domačega vrta, ki si ga imela najraje. In glej, draga mati, moja želja se je izpolnila. Okrasili so Ti sobo s cvetjem, polno rož so Ti nanosili, le Ti, mati draga, se nisi mogla več spomniti svojega sina. Ležala si mirna in negibna med vencji in rožami; sveče so Ti s svojimi medlim sijem ožarjale blede obrazi in bele trde roke so se oklepale razpela. In jaz, mati, sem nestrno pričakoval Tvojega odgovora...

Dočakala si, mati draga, da je lipo zopet zelenela, ni se Ti pa mogla izpolniti poslednja želja, da bi še enkrat videla svojega sinova. Še vedno Te vidim, kako sedi pod lipo in se žalostno oziraš po dolgi, beli poti, ki se izgublja v kostonjem drevo-redu. O mati! koliko večerov sva presedela

In vendar bi radi, da bi bili poleti naši lasje še lepši kakor po navadi, ker hodimo ves dan gologlavi. Naši lasje so takšni, kakršne napravimo. Nikjer drugje ne moremo tako zelo poskrbeti za lepoto kakor prav pri laseh. In kaj nam je storiti, da bodo lasje lepi in zdravi? Krtačiti jih moramo, krtačiti in spet krtačiti! Najmanj 100krat na dan si moramo s krtačo potegniti skozi lase — to ne zahteva več kakor nekaj minut časa. Prav je, če pri krtačenju nagremo glavo nizdol, tako prisilimo kri, da močnejše zakroži po lasišču, zdravo lasišče pa je predpogoj za zdrave in lepe lase. Lase je treba o pravem času prati, poleg tega moramo vsak teden lasišče tudi masirati s konicami prstov, ki jih pomakamo v dobro lasno vodo. Najboljša je lasna voda, ki si jo same pripravimo iz kopriv in alkohola. Toda masiranje je važnejše kakor lasna voda! In dajmo lasem pravilno hrano: vitamin A. Dobimo ga v vseh zelenjavih, v pesi in jajcih. Z zauživanjem takšne zdrave hrane pomagamo tudi našim lasem, da ostanejo zdravi in lepi. In še poslednji mignilaj: V Ameriki si ženske krtačijo lase na soncu in so nad uspehom takšnega »sončnega« krtačenja navdušene!

Za dveletne gospodke

Za majhne dečke je najbolj praktično oblačilce, če je ukrojeno kar se la, zlasti za igro doma in na prostem. Hlačke na naših dveh risbah so balonasto nabrane in zadržane z elastiko, životek pa je prevezan z ozkim pasom.

v njenem hladu ter se pogovarjala tako lepo in odkrito, kakor z nikomur v življenju.

Nisem Te spremljal, ljuba mati, na Tvoji zadnji poti, niti ne krasil Tvojega svežega groba cvetje iz mojih rok. Tam v tihiem, samotnem domu si našla svoj mir in počitek, izmučena od težke poti, in edino plačilo, ki si ga prejela za vse svoje neizmerno trpljenje, za neštete tako malo upoštevane žrtve, za ves Tvoj trud ter vso veliko ljubezen dobre matere, je bilo, da Ti je smrt nadela nemo masko, pod katero si postala ravnodušna do žalosti in veselja, trpljenja in bolečin. Tako daleč je Tvoj grob, o mati, samotni je in žalosten, pa vendar si mi čisto blizu. Živa je Tvoja podoba, vabi me Tvoj blagi nasmeh, poln dobrote gledam Te takšno, kakršna si bila ob poslednjem slovesu in taka boš ostala v moji duši vse življenje.

Odcvetela je lipo. Veter odnaša počasi cvet za cvetom. In cvetje, ki je padalo z lipe, o mati, Ti je v slovo okrasilo krsto, ko so Te za vedno odnesli iz našega doma.

Stane.

Most med Bolgarijo in Rumunijo

Most čez Donavo med mestoma Giurgiu in Ruse bo gradilo Kruppovo podjetje

Bolgarsko-rumunska komisija za gradnjo mostu čez Donavo med mestoma Giurgiev in Ruse je zaključila svoje zasedanje. Minister javnih del Vasiljev je k temu izjavil, da sadovala dela mešane komisije sicer ne nudijo možnosti začeti gradbeno dela v velikem obsegu, pač pa se že lahko prično priprave za gradnjo mostu, ki jo je prevzelo znano nemško podjetje Krupp. Kruppovo podjetje bo izdelalo tudi načrte. Ko bodo dani vsi tehnični pogoji, se bo sestala bolgarsko-rumunska komisija najbrže v Bukarešti, potem bodo pa razpisana gradbena dela.

Na zaključni seji je minister Vasiljev v nagovoru izjavil, da most čez Donavo med mestoma Giurgiev in Ruse ne bo velikega pomena samo za Bolgarijo, tem-

več za vso srednjo in vzhodno Evropo kakor tudi za bližnji vzhod. Dočim je zgrajenih čez Donavo od Dunaja do Pančeva, torej na 765 km dolgi progi, osem mostov, nima Donava od Pančeva do Črne vode v razdalji 865 km nobenega mostu. Novi most bo pritegnil nase promet med Baltikom in Egejskim področjem. Bolgarija bo pa dobila z njim novo važno zvezo s Srednjo Evropo. Čim bo most zgrajen, se bo lahko uporabljalo bolgarsko železniško omrežje za promet med Adrianskim morjem in severom ter med Srednjo Evropo in bližnjim vzhodom. Na tem in onem bregu Donave prebiva 31 milijonov ljudi. Interes obeh držav na novem mostu je velik. Rumunija hoče preko tega mostu pritegniti nase promet vzhodnoevropskih in baltskih dežel, pa tudi promet iz Berlina preko Lvova, Črnovic, Moldave, Bukarešte in Ruse proti Istanbulu, Dedeagaču in Solunu. Rumunija si obeta mnogo od te nove prometne žile, ki bo usmerjala promet na progi Ruse, Sofija, Solun, Atene ali od Sofije proti Adriji preko Skoplja in Bitolja v Antivari in Durazzo in ki bo vodila preko mesta Ruse, Sumen in Odrin (Adrianopol) v Istanbul ali preko Ruse in Odrina v Dedeagač. Tako bi dobila Rumunija dobro prometno zvezo z Orientom ter Egejskim in Adrijskim morjem.

Bolgarija bi pa dobila novo in ugodno prometno zvezo s Srednjo Evropo, da bi ne bila več tako odvisna od dosedanje edine proge preko Beograda. Nemčija in Turčija bi tudi mnogo pridobili s to prometno zvezo. Novi most preko Donave bi ustvaril drugo in ugodno zvezo med vzhodom in zapadom.

Na govor bolgarskega ministra javnih del je odgovoril predsednik rumunske delegacije ing. Pavu, ki je naglašal zlasti vneto delo rumunskih delegatov za uresničenje tega velikega načrta, od katerega bosta imeli korist obe državi. Izjavil je, da gradnja mostu čez Donavo zdaj ni noben tehnični problem več, vendar pa zahteva konstrukcija tako dolgega mostu mnogo časa in truda. Gradnja mostu med Rumunijo in Bolgarijo ima pa tudi svoj simbolični pomen, ki je dobro znamenje za bodoče stike med obema državama. Na zunaj bo z novim mostom dokumentirano njuno zblizanje, ki gre istočasno tudi notranje svojo pot in pomeni nekaj novega, nov prispevek k ureditvi Evrope po novih načelih. Tu sta se zblizala dva sosedna naroda v velikem tehničnem delu, ki ne

Čez nekaj trenutkov je stal lep tujec pred kraljevičem in njegovo ženo. Globoko se je priklonil in rekel: »Anica, danes pred letom in mesecem dni sem ti stavil pogoj: ako ne zveš, kako mi je ime, boš moja! Torej, lepa moja Anica, kdo sem?«

Anica pa se ni prav nič prestrašila, temveč je rekla glasno in mirno: »Gospod, poznam vas, vi ste škratek!«

V tem hipu se je neznanec obraz strahovito spasil, iz oči mu je švignil zelen plamen in obrnil se je tako naglo, da je nastal takšen veter, da so vzvalovali vsi zastori v dvorani. Potem se je pognal iz dvorane na hodnik in odtod na stopnišče.

Dotrpel je naš nadvse ljubljani soprog, oče, sin, brat, stric, svak, nečak in bratranec, gospod

JAKOB TROBEC ml.

POSESTNIK IN SEDLAR

Pogreb bo v torek 13. t. m. ob 9. uri iz hiše žalosti na pokopališče na Dobrovi.

KOZARJE, dne 12. julija 1943.

Globoko žalujoči: IVANA, žena; BINI, JANKO in FRANCI, sinovi; JAKOB, oče; MARIJA, mati; IVAN, FRANC, JOŽE, bratje; MINKA, IVANKA, sestre — in ostalo sorodstvo

EMILIO SALGARI

KRALJICA KARIBOV

PUSTOLOVSKI ROMAN

Lastnik jo je bil dal že pri prvem pojavljanju flibustirjev raztoroviti, boječ se, da ne bi morski roparji iztegnili grabežljivih rok po njegovem blagu. Vendar je bilo ostalo na ladji mnogo kampeševih debel, lesa, ki so ga tisti čas zelo čislali, ker je služil za pripravljanje nekih barv.

»Imenitno! Les nam je dobro došel!« je rekel Morgan, ki je bil sam prišel, da si ogleda karavelo.

Dal je Carmauxu in višjemu podčastniku razna navodila, da bi bila prevara še popolnejša.

»Zanesite se name!« je rekel Carmaux. »Niti topov ne bo manjkalo!«

Takoj potem, ko so bili zasidrali karavelo zraven »Folgora«, se je vzpel nanjo oddelek flibustirjev in se pod Carmauxovim vodstvom lotil dela. Najprej so zgradili okrog krmila močno barikado iz najdenih kampeševih debel, da bi imel ladjevod zaslon. Druga debela, razlagana na razne dolžine, so

kakor lutke razpostavili vzdolž bokov. Predstavljala naj bi gusarje, pripravljene, da naskočijo sovražno ladjo. Drugo lesovje je spet predstavljalo topove, ki so grozeče iztezali cevi nad prednjo in zadnjo palubo. Po vsej palubi karavela so razpostavili sode, napolnjene s smolo, degtom in žveplom. Stene ladje so pomazali s smolo in polili s špiritom, da bi se rajši vzele.

»Strela božja!« je vzkliknil Carmaux in si pomel roke. »Ta bo gorela kakor božično drevesce!«

»Zdaj je zares podobna plavajoči smodnišnici!« je pritrdil Hamburžan, ki se ves čas ni ganil od prijatelja.

»Razmestimo okrog palube še nekaj bakel in prižgimo velike svetilke na zadnji palubi!«

»Razobesimo zastavo Ventimiljskih in Valpent-skih!«

»Tvoj predlog ni napačen, Stiller!«

»Misliš, da pojdetta fregati v past?«

»Prepričan sem! Videl boš, kako nas bosta napadli!«

»Nu, ali ste končali?« je zdaj vprašal Morgan s »Folgora«.

»Vse je nared, gospod!« je odgovoril Carmaux.

»Ukazite odvečim ljudem, naj se umaknejo v čolne, in dajte meni poveljstvo nad zažigalko! Samo Stiller, Moko in še štirje naj ostanejo pri meni!«

»Dobro, a jadra bo treba takoj obrniti! Veter vas bo ponesel proti fregatama!«

»Samo vašega ukaza čakamo, da odvežemo konopce!«

Ko se je Morgan vrnil na poveljniški mostič, je našel ondi Črnega gusarja. Ta je počival na velikih blazinah, in zvesta strežnica Jara je bila zraven njega.

»Vse je pripravljeno, kakor ste želeli, kapitan!« mu je zaklical nadporočnik.

»Ventimiljski se je ozrl proti izhodu iz zaliva. Dasi je bilo že tema, je vendar dobro razločil fregati.

V vročih deželah in pod polutnikom so noči ne navadno prozorne. Svetloba zvezd zadostuje očesu, da še na veliko daljavo razloči predmete.

Obliki velikih sovražnih ladij z njunim konopjem sta se risali na obzorju. Plima ju je bila sicer zanesla bliže vkup, a vendar je bilo med njima še dovolj prostora, da sta se mogli kretati.

»Ogenj njunih dvaintridesetih topov nam ne bo prizadejal kdo ve koliko škode!« je rekel gusar.

»Ali je vse moštvo narejeno za boj? Je vodstvo zažigalke v rokah človeka, ki ga je vreden?«

»Carmaux se je ponudil za to drzno dejanje! Samo ukaza čaka, da ga izvrši!«

»Dobro, recite mu, da naj se on in njegovi ljudje takoj, ko bo karavela gorela, vkrajo v čolne in vrnejo na »Folgora!« Vsaka najmanjša zamuda bi jih utegnila pogubiti!... A kaj je to? Na obali vidim luči!«

»Menda nas ne mislijo presenetiti?« je vzkliknil Morgan.

»Nu, prišli bi prepozno! Dvignite sidra in naravnajte jadra!... Ti, Jara, pa se umakni v kajuto!«

»Ne, gospod!«

bo koristilo samo njima, temveč vsemu evropskemu kontinentu.

Da bi to naglasil, se je oglasil k besedi tudi namestnik rumunskega ministrskega predsednika Mihael Antonescu. V svojem govoru je najprej naglašal, da je moralo bolgarsko-rumunsko zblizanje premagati velike težkoče, preden je prišlo do sedanjih ugodnih faze. Toda stiki med bolgarskim in rumunskim narodom postajajo vedno priskrnejši. Mihael Antonescu je prepričan, da bosta oba naroda v bodoče živevala v tesnem sodelovanju, kajti samo tako bo mogoče zagotoviti jugovzhodni Evropi mir in red. Prav tako bodo pa gospodarski stiki med Bolgarijo in Rumunijo mnogo doprinesli k političnemu zblizanju. On sam bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se poglobi prijateljstvo med obema državama in narodoma. Poleg novega mostu, ki bo v bodoče vezal Rumunijo z Bolgarijo čisto fizično, je potreben tudi duhovni most. V tem pogledu mora igrati tudi tisk obeh narodov vlogo in pomembno vlogo. Ob zaključku je Antonescu izjavil, da ima Bolgarija v njem iskrenega prijatelja, ki deluje za bolgarsko-rumunsko prijateljstvo ne samo v sedanjosti, temveč tudi v prihodnosti.

Novi španski poslaniki

Španski uradni list je objavil dekret zunanjega ministra generala grofa Jordana o imenovanju novih poslaničkov. Za Urugvaj je imenovan Teofomiro Aguilar y Salas, za Turčijo Jose Rojas y Moreno, za Rumunijo Manuel y Garcia Barsanali, za Venezuelo Miguel y Pedrosa Idem, za Paragvaj Luis Olivares y Bruguera Idem.

Smrt sloveče španske igralk

V Madridu je umrla sloveča igralka Loreto Prado, ki je bila zelo oboževana ter obdovana. Na oder je stopila s 14. letom in ga ni več zapustila. Mnogočeno je prišla kropit njeno truplo. Španske časopise je posvečala obsežne nekrologe, saj je s pokojnično osebnostjo povezana polstoletna tradicija španskega gledališča.

Tragična smrt švedskega letalca Salfwena

Eden najboljših švedskih letalcev, poročnik Erich Salfwen se je smrtno ponesrečil. Njegovo letalo je strmoglavilo na tla, kjer se je vnelo. Salfwen je postal letalski častnik l. 1939. in se je udeležil kot prostovoljec vojne med Finsko in Rusijo, kjer se je odlikoval še prav posebno.

Žrtve potresa v Turčiji

Na zasedanju velike narodne skupščine je turški notranji minister poročal o posledicah potresa v Adapazarju. V Adapazarju, Hendeku in okolici je bilo nad 346 človeških žrtev.

Po volji Vsemogočnega smo izgubili našo ljubljeno ženo, skrbno, zlato mamico, staro mamico, teto in taščo, gospo

Apolonijo Hafner

roj. GRAJZAR

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 13. julija 1943 ob ½ 4. uri popoldne z Jal — kapelice sv. Jožefa — na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 15. julija 1943 ob ½ 8. uri v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 11. julija 1943.

Žalujoči: JOSIP, soprog, otroci in ostalo sorodstvo

»Kmalu bodo udarjale semkaj krogle in granate!«

»Ne bojim se jih!«

»Pa bi te utegnile zadeti!«

»Tedad umrem ob vaši strani! Hči darienskega poglavarja se ni nikoli bala španskih svinčenk!«

»Torej si že bila v boju?«

»Da, z očetom in brati!«

»Zato si tako pogumna! Dobro, ostani pri meni! Morda mi prineseš srečo!«

Vzdignil se je in s silnim glasom zaklical: »Možje! Vsi na mesta! Mislite na Zelenega in Rdečega gusarja!«

»Carmaux, zažigalko na morje!« je zdaj zakričal Morgan.

Konopci so bili že odvezani. Carmaux je stal pri krmilu in ravnal karavelo proti fregatama, med tem ko so njegovi tovariši prižigali svetilke in bakle ob ladijski ograji ter osvetljevali zastavo Ventimiljskih, ki je vihrala iznad zadnjega konca ladje, da bi jo Španci spoznali.

Z zažigalke in »Folgora« je planil strahovit bojni krik, ki se je razlegal daleč po morju: »Živelo flibustirstvo! Urá Črnemu gusarju!«

Bobni so zabrcali, trobente so zadonele in dale znamenje za napad.

Zažigalka je bila dospela do skrajnega konca otoka in neustrašno zaplula proti fregatama, kakor da ju hoče zakvačiti. »Folgora« je plula neosvetljena kakih 300 korakov za njo. Vse moštvo je stalo na svojih mostovih, topničarji pri topovih, z gorečimi netili v rokah, strelci pa za ograjo in v jambačnih koših.